

Framtidsbudgeten: Ansvar i tuffare tider

MÅL OCH BUDGET 2023-2026

Förord

Vi är övertygade om att en bättre framtid för Värmdö börjar med våra barn och unga - därför sätter vi skolan först samtidigt som vi tar ansvar i tuffare tider.

Värmdö har länge varit en starkt växande kommun med behov av flertalet långsiktiga investeringar. Samtidigt befinner vi oss i ett ekonomiskt osäkert läge. Det kommande året väntar prisökningar, svagare skatteintäkter och en konjunkturedgång. Därför lägger vi fram en budget som är ansvarsfull med både överskott och reserver för de tuffa tider som väntar. I ett läge där flera kommuner och regioner beräknas göra underskott går vi fram med ett resultatmål för 2023 på 1 procent för att sedan gradvis höjas under budgetperioden. Så tar vi ansvar.

Vi genomför också strukturreformer för att minska kommunens beroende av dyra bemanningslösningar och fortsätter digitaliseringsarbetet. Kommunen måste klara av att göra mer med mindre. Så frigör vi medel för kommunens kärnuppdrag, en välfärd av god kvalitet.

Vi värnar varje barns rätt att nå sin fulla potential. Därför fokuserar budgeten för 2023 på Värmdös barn och unga. Förskola och skola F-6 får en uppräkningsökning på 3 procent samtidigt som årskurs 7-9 räknas upp med 6 procent. Det tillsammans med en förbättrad socioekonomisk fördelning är tydliga steg mot en mer långsiktigt stark finansieringen av Värmdös skolor. En särskild satsning på trygghetsskapande åtgärder för främjande av arbetsro och trygghet i kommunens skolor ska genomföras. För att stärka det proaktiva arbetet inrättas en social investeringsfond för tidiga insatser.

Kultur, idrott och fritid och ger inte bara livskvalitet för individen - det skapar trygghet och sammanhållning i samhället. 2023 stärks förutsättningar för att öka tillgängligheten och skapa en starkt inkludering inom idrott och fritid med satsningar på fritidsgårdsprojekt i samverkan med föreningslivet. Under året ska avgörande steg tas för att utveckla våra idrottsanläggningar och bättre möta det behov som finns, särskilt vad gäller is-sporter och ridsporten. Ett nytt kulturhus ska färdigställas.

Vi stärker tryggheten och ökar valfriheten inom Värmdös vård- och omsorgsverksamheter. Värmdö ska vara den plats där friheten är som störst. Vi lägger tydliga uppdrag om att ta ett samlat grepp kring kompetensförsörjningen inom äldreomsorgen och pengarna räknas upp med 3 procent. Även pengarna för LSS räknas upp och arbetet med att öka den fria ledsagningen ska utvecklas. Ett kunskapslyft för medarbetare inom kommunens verksamheter som möter barn och unga med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) ska genomföras.

Omställningen till ett långsiktigt hållbart samhälle är ett av Värmdösamarbetets viktigaste prioriteringsområden. Budgeten och de nya inriktningsmålen innebär att kommunen genomgående utgår från Agenda 2030 och Parisavtalet. Under året fastställs en klimatbudget. Målet är att halvera mängden utsläpp till 2030 och nå nettonoll till 2045. Konkreta åtgärder som en mobilitetsplan för ökad framkomlighet för alla trafikslag och hantering av utsläppen till Farstaviken ska vidtas. Ett nytt klimat och miljöutskott inrättas.

I syfte att upprätthålla en livskraftig skärgård och möjliggöra för fler fastboende på och kring våra kärnöar ska ett skärgårdspaket tas fram i samråd med boende i skärgården.

Det är med stolthet vi lägger fram *Framtidsbudgeten* där vi tydligt tar ansvar i tuffare tider och samtidigt pekar ut en ny och tydlig riktning för vår kommun: Tillsammans med näringslivet och civilsamhället ska vi utveckla Värmdö till en hållbar skärgårdskommun med ledande skolor och en tryggare äldreomsorg.

Carl Kangas, kommunstyrelsens ordförande, (S)

Kristina Lång, kommunstyrelsen vice ordförande och kommunalråd, (C)

Amie Kronblad, kommunalråd, (L)

Kristina Paltén, kommunalråd, (MP)

Julia Ekedahl, kommunalråd (S)

Mål och Budget 2023 med ramar 2024-2026

1. Kommunfullmäktiges mål fastställs i enlighet med Mål och budget 2023 med ramar 2024-2026
2. Resultat- och balansbudget samt finansieringsbudget fastställs enligt Mål och budget 2023 med ramar 2024-2026
3. Budget för finansförvaltning och centrala åtaganden fastställs enligt Mål och budget 2023 med ramar 2024-2026
4. Investeringsbudget fastställs enligt Mål och budget 2023 med ramar 2024-2026
5. Ny politisk organisation fastställs i enlighet med Mål och Budget 2023 med ramar 2024-2026
6. Kommundirektören får i uppdrag att anpassa förvaltningens principorganisation för att möta ny politisk organisation.
7. Kommunstyrelsen har under 2023 rätt att nyupplåna, dvs öka koncernens externa låneskuld till en sammanlagd skuld om maximalt 3 750 mnkr
8. Kommunstyrelsen har rätt att 2023 ha en checkräkningskredit för koncernen om 150 mnkr, det vill säga samma belopp som 2022
9. Låneramen till helägda dotterbolag 2023 fastställs till 140 mnkr, ramen för kommunal borgen fastställs till 14,8 mnkr
10. Kommunstyrelsen ges rätten att besluta om fördelning och/eller omfördelning av de centralt budgeterade anslagen för kapitalkostnader och lokalkostnader
11. Kommunstyrelsen ges rätten att besluta om bruttojustering av driftbudgeten som är av det slag att de ej påverkar kommunens resultat i sin helhet eller nämndernas nettoram
12. Peng 2023 fastställs för kommunens verksamheter i enlighet med bilaga 1
13. Taxor och avgifter 2023 fastställs i enlighet med bilaga 9
14. Ekonomistyrningsregler i avsnitt Ekonomistyrning fastställs
15. Kommunfullmäktiges nettoram och uppdrag fastställs
16. Valnämndens nettoram och uppdrag fastställs
17. Kommunstyrelsens nettoram och uppdrag fastställs
18. Överförmyndarnämndens nettoram och uppdrag fastställs
19. Socialnämndens nettoram och uppdrag fastställs
20. Vård- och omsorgsnämndens nettoram och uppdrag fastställs
21. Förskolenämndens nettoram och uppdrag fastställs
22. Grundskolenämndens nettoram och uppdrag fastställs
23. Gymnasie- vuxenutbildnings- och arbetslivsnämndens nettoram och uppdrag fastställs
24. Kultur- och fritidsnämndens nettoram och uppdrag fastställs
25. Bygg- miljö och hälsoskyddsnämndens nettoram och uppdrag fastställs
26. Tekniska nämndens nettoram och uppdrag fastställs
27. Resultat-, investerings- samt kassaflödesbudgetar för de kommunala bolagen inom koncernen Kommunhuset i Värmdö AB godkänns.
28. Överförmyndarnämnden undantas från Värmdö kommuns målstyrningsmodell då nämndens målområden samverkas mellan de tre samarbetskommunerna.
29. Kommundirektören får delegation att omfördela medel mellan nämnder för NPF-lyftet till ett belopp på maximalt 500 tusen kronor.

Innehåll

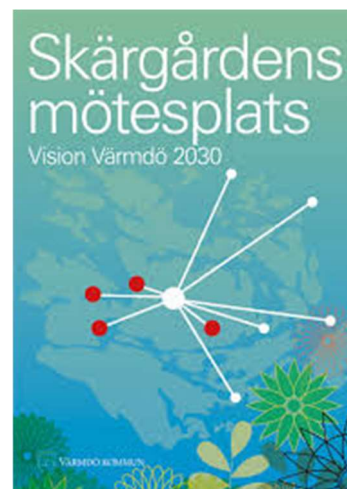
Förord.....	1
Mål och Budget 2023 med ramar 2024-2026.....	3
Vision Värmdö 2030	5
Värmdö kommuns politiska organisation	6
Styrning i Värmdö kommun	7
Ekonomiska ramar kommunförvaltningen 2023-2026	20
Ekonomiska ramar bolagskoncernen 2023-2026.....	48
Investeringsbudget kommunkoncernen 2023–2026.....	48
Balansbudget.....	54
Finansieringsbudget.....	55
Resultaträkningsbudget	56
Driftsbudget 2023-2026	57
Finansiell analys.....	58
Bilagor.....	62

- Bilaga 1 Värmdö kommuns Pengbilaga
- Bilaga 2 Ägardirektiv KIVAB-koncernen
- Bilaga 3 Styrsystem i Värmdö kommun
- Bilaga 4 Mål för mandatperioden
- Bilaga 5 Investeringspolicy
- Bilaga 6 Riktlinjer för god ekonomisk hushållning
- Bilaga 7 Taxor och avgifter – se separat dokument
- Bilaga 8 Fastställande av skattesats 2023 – se separat dokument

Vision Värmdö 2030

Under våren 2009 antog kommunfullmäktige Vision Värmdö 2030 – Skärgårdens mötesplats. Visionen utgår från fem teman:

- Vi möter framtiden
- Naturens lugn möter ett pulserande lokalt samhälle
- Vi möter varandra med öppenhet och delaktighet
- Morgondagens företagande möter ett anrikt kulturarv
- Värmdö möter Stockholm, Sverige och världen

Skärgårdens mötesplats

Värmdö är skärgårdens mötesplats. Här möter vi framtiden genom att ligga i framkant för den nödvändiga omställningen till långsiktig hållbarhet. Vi använder förnybar energi, har moderna och miljövänliga transporter och bygger kretsloppsanpassat. Vi vågar pröva nya lösningar.

I Värmdö möter naturens lugn ett pulserande lokalt samhälle. Naturen är tillgänglig för alla och det finns ett rikt rörligt friluftsliv. Vi värnar orörd natur, samtidigt är det nära mellan täta lokala samhällen. Värmdö är en plats för möten mellan människor.

Här finns många mötesplatser. Tolerans, öppenhet och mångfald skapar grunden för möten mellan olika människor – yngre och äldre, kvinnor och män, nya och infödda svenskar. Politiken bygger på delaktighet och dialog mellan medborgare och valda.

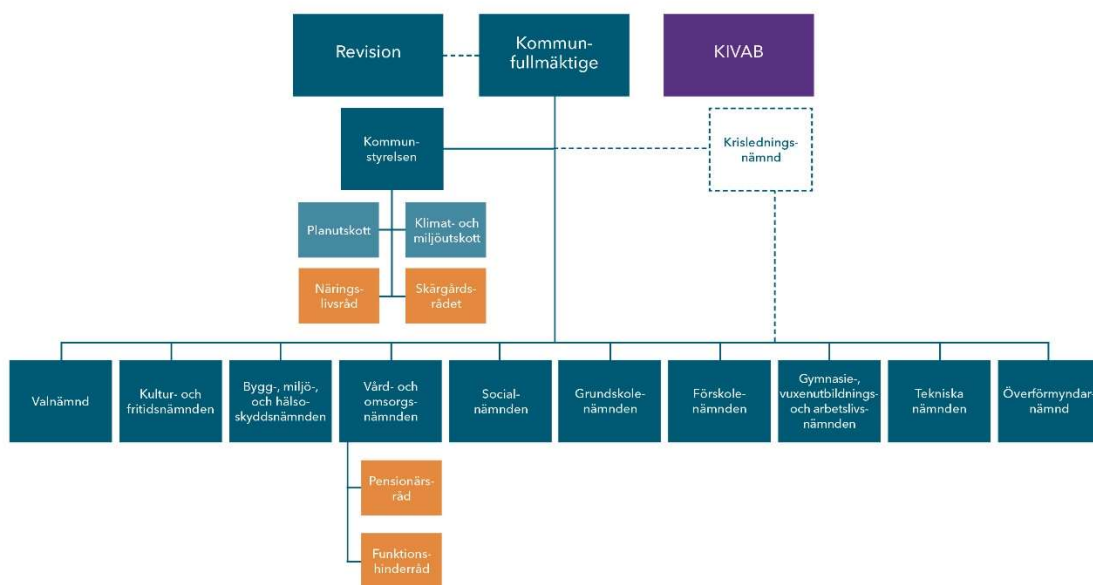
Vi har ett anrikt kulturarv som möter och ger styrka åt morgondagens företagande. Här finns traditioner som förs vidare till framtidsbranscher som ekologisk turism, kunskapsnäring, miljöteknik och kultur. Här finns kreativt skapande, livskraftigt företagande och utbildning av hög klass.

Värmdö är en del av Stockholmsregionen, Sverige och världen. Vi är nära storstaden samtidigt som vi erbjuder ett självständigt alternativ till den. Kommunikationer till och från Värmdö är effektiva och klimatsmarta. Vi engagerar oss i Östersjöfrågorna – vattenkvaliteten är en gemensam resurs för alla länder runt Östersjön, liksom havsmiljön allmänt. Våra livskraftiga lokala samhällen är en del av en global värld.

Värmdö kommuns politiska organisation

Ny nämndstruktur införs från och med 2023. En ny grundskolenämnd samt en ny förskole nämnd inrättas. Gymnasieskolan flyttas till vuxenutbildnings- och arbetslivsnämnden, som byter namn till gymnasie-, vuxenutbildnings- och arbetslivsnämnden. I och med detta upphör utbildningsnämnden.

Ett nytt Klimat och miljöutskott (KSKMU) införs under kommunstyrelsen. Ett näringslivsråd inrättas under KS baserat på KS presidium. Krisledningsnämnden kommer att ha ett eget reglemente och blir därmed en egen del av nämndsorganisationen.

Styrning i Värmdö kommun

Värmdö kommun styrs ytterst av kommunfullmäktige. Verksamheten bedrivs i nämnder och bolag, som har ett självständigt ansvar för att det som kommunfullmäktige har beslutat genomförs inom tilldelade ramar och i enlighet med kommunfullmäktiges styrande dokument. Styrmodellen beskrivs i närmare detalj i bilaga 3.

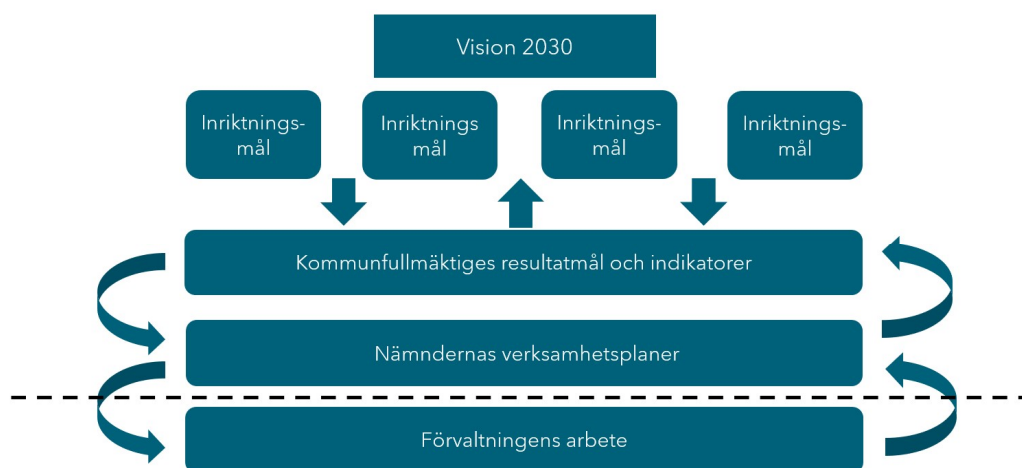
Kommunstyrelsen ansvarar för uppsikt över nämnder och bolag, vilket innebär att styrelsen löpande ska följa upp och analysera nämndernas och bolagens arbete med de mål och uppdrag som fastlagts av kommunfullmäktige, samt följa att arbetet bedrivs inom beslutade ekonomiska ramar. Kommunstyrelsen rapporterar om utfallet av nämndernas och bolagens arbete till kommunfullmäktige, i samband med tertialrapport 1, bokslut per tertial 2, samt årsredovisningen. Styrelsen ansvarar också för att beslut som ska behandlas i kommunfullmäktige bereds på ett korrekt sätt och för att kommunfullmäktige får relevanta och genomarbetade underlag för sina beslut.

Styrningen av kommunen och arbetet i fullmäktige, styrelse och övriga nämnder regleras bland annat i kommunallagen. För att långsiktigt tydliggöra nämndernas och bolagens roll i förhållande till varandra fastställer kommunfullmäktige reglementen, vilka ligger till grund för ansvarsfördelningen mellan nämnderna. För aktiebolag gäller bolagsordning och ägardirektiv som lämnas i bland annat ägarpolicy och budget.

Mål och indikatorer

Budgeten är det övergripande och överordnade styrdokumentet för Värmdö kommuns nämnder och bolag. I den läggs följande fast:

- Vision
- Inriktningsmål
- Resultatmål till nämnderna och bolagen
- Indikatorer

Mål för utvecklings-, hållbarhets- och förbättringsarbete

Målstyrningen i Värmdö kommun syftar till att uppnå Värmdös långsiktiga vision och bidra till att kommunen arbetar långsiktigt hållbart ur ett såväl ekonomiskt, socialt som miljömässigt perspektiv. Målen har en tydlig koppling till FN:s globala mål för hållbar utveckling:

Målen i budget 2023 visar inriktningen på kommande utvecklingsarbete och hur Värmdö kommun bidrar till en hållbar samhällsutveckling.

Inriktningsmål 1: Värmdö kommun levererar hållbar välfärd för de som bor och verkar här

Inriktningsmålet ska bidra till långsiktig social hållbarhet.

Resultatmål	Indikatorer
Företag i Värmdö har goda förutsättningar att verka och utvecklas	• Antal nystartade företag/1000 invånare • Företagsklimat enligt öppna jämförelser • Förvärvsarbetande i näringslivet, dagbefolkning • Näringslivsklimat, Svenskt Näringslivs index
Barn, elever och studenter når utbildningens mål	• Andel elever som är behöriga till gymnasieskolan, kommunala skolor • Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun
Den enskilde är delaktig, förstår och har inflytande över sin situation	• Medborgarnas upplevelse av möjligheter till inflytande • Valdeltagande (val till kommunfullmäktige) per kommundel
Ett gott bemötande i kontakt med kommunen	• Bra bemötande vid kontakt med tjänsteperson i kommunen
En äldreomsorg av god kvalitet	• Nöjdhet brukare Särskilt boende/hemtjänst • Personalkontinuitet, antal personal som en hemtjänsttagare möter under 14 dagar

Inriktningsmål 2: I Värmdö kommun har invånarna jämlika och trygga livsvillkor

Inriktningsmålet ska bidra till långsiktig social hållbarhet.

Resultatmål	Indikatorer
Goda uppväxtvillkor för barn och unga	Invånare 0-19 år i ekonomiskt utsatta hushåll
Värmdö upplevs tryggt	Trygghet och säkerhet - kommunindex
Folkhälsan ska öka	- Medellivslängd för befolkningen - Invånare 16-84 år med gott psykiskt välbefinnande
Värmdöborna känner egenmakt och frihet genom egen försörjning	- Arbetslöshet 18-64 år - Långvarigt behov av försörjningsstöd

Inriktningsmål 3: Värmdö kommun har en god ekonomisk hushållning och nöjda medarbetare

Inriktningsmålet ska bidra till långsiktig ekonomisk hållbarhet.

Resultatmål	Indikatorer
Ett hållbart ekonomiskt resultat	- Budgetföljsamhet - Positivt resultat enligt balanskravet - Soliditet

Värmdö kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare	• Andel medarbetare som rekommenderar kommunen som arbetsgivare • Hållbart medarbetarengagemang • Frisknärvaro • Andel heltidstjänster
--	---

Inriktningsmål 4: En miljö- och klimatomässigt hållbar kommun

Inriktningsmålet ska bidra till långsiktig ekologisk hållbarhet.

Resultatmål	Indikatorer
Begränsad klimatpåverkan	• CO₂e-utsläpp från kommunala verksamheter, årlig förändring
Hållbar konsumtion	• Andel ekologiska livsmedel i kommunal verksamhet • Matsvinn inom kommunal verksamhet • Andel kommunalt avfall insamlat för materialåtervinning, inklusive biologisk behandling • Total mängd avfall per invånare
Hållbar energianvändning	• Energiförbrukning per m² i kommunala fastigheter
Hållbara ekosystem samt hållbar mark- och vattenanvändning	• Andel hushåll anslutna till kommunalt VA
Hållbar mobilitet	• Andel miljöfordon i kommunorganisationen • Andel ny bebyggelse lokaliserad i tätorts- och kollektivtrafiks nära lägen

Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer fastställs samtidigt som målen i budgeten.

Indikatorer är de mätetal som används för att bedöma hur nämnder och bolag uppfyller kommunfullmäktiges resultatmål. För vart och ett av resultatmålen definieras en eller flera indikatorer och för varje indikator har ett målvärde satts. De årliga målvärdena sätts utifrån rådande övergripande förutsättningar och anger vilken nivå som ska uppnås för respektive år. Indikatorerna med målvärden fastställs i bilaga 4.

Kommunfullmäktige kan välja att uppdra åt en eller flera nämnder att definiera relevanta indikatorer och/eller målvärden. Dessa indikatorer ska som regel fastställas av fullmäktige i samband med den efterföljande årliga budgetrevideringen. Sådana uppdrag fastställs likaledes i bilaga 4.

Klimatbudget för Värmdö kommun

Enligt beslut i kommunstyrelsen (KS §130/21) ska en klimatbudget fastställas för Värmdö kommun som ett styrmedel för att leverera på de utsläppsmål som redan finns uppsatta i kommunens miljö- och klimatplan 2020 – 2030. Detaljerna rörande klimatbudgeten kommer samordnas av kommunstyrelsen och utarbetas av miljö- och klimatutskottet.

Den geografiska kommunen kommer att tilldelas en klimatbudget för perioden 2020 – 2045, det vill säga en total volym av växthusgasutsläpp som inte får överskridas, för att nå målet om netto-noll utsläpp till år 2045. Den geografiska kommunen innefattar kommunorganisationen och de kommunala bolagen samt invånare, fritidsboende och besökare. Inom kommunorganisationen kommer samtliga nämnder och kommunala bolag få ett beting att halvera utsläppen från sina verksamheter till 2030 och blir ansvariga för sina delar av kommunorganisationens klimatbudget. Det arbetet omsätts i handlingsplaner som innehåller utsläppsminskade åtgärder som integreras i verksamhetsplaner och affärsplaner. Föresatsen är att klimatbudgeten rapporteras och följs upp i den reguljära målstyrningen och måluppföljningen. Fördelningen av utsläppen baseras på en uppdaterad klimatanalys av kommunens växthusgasutsläpp där år 2019 kommer används som basår.

Ekonomistyrning

Principen om god ekonomisk hushållning är fastlagd i kommunallagen samt i lagen om kommunal redovisning och syftar till att säkerställa att varje generation av kommuninvånare bär sina egna kostnader. Om kostnaderna i ett längre perspektiv överstiger intäkterna innebär det att kommande generationer får betala för denna överkonsumtion och på samma sätt ska inte dagens generation bära kostnader för kommande generationers behov.

Kommunens ekonomi ska visa på ett positivt resultat på en nivå som gör att de samlade tillgångarna inte urholkas av inflation eller leder till en för låg självfinansieringsgrad av nödvändiga investeringar. Värmdö kommuns har under flera år varit en tillväxtkommun vilket ställer krav på investeringar, därför bör resultatnivån på sikt öka för att senast 2030 ligga på fyra procent av skatter, utjämning och generella bidrag.

Budgetens beståndsdelar och nyttjande

Denna av fullmäktige beslutade budgeten är en rambudget. Respektive nämnd ska senast i januari 2023 fastställa en verksamhetsplan inklusive detaljbudget med intäkter och kostnader, för de kommande verksamhetsåren. Nämnderna förhåller sig till kommunfullmäktiges mål genom att avgränsa dessa utifrån nämndens samhällsuppdrag, och fastställer indikatorer för de mål som ligger inom nämndens ansvarsområde.

Förutsättningar budget för bolagskoncernen

Upprättandet av budget samt ägardirektiv för KIVAB bolagskoncern har skett i enlighet med den styrmodell som styrelsen för KIVAB AB har beslutat. Modellen innebär att koncernens bolag upprättat egna förslag till rambudgetdokument, vilka efter koncernmässiga överväganden justerats och sammanställts till föreliggande gemensamma förslag till rambudget för KIVAB-koncern.

Driftbudget

Respektive nämnd får omdisponera medel inom sin rambudget och sitt ansvarsområde, om beslutet inte avviker från kommunfullmäktiges intention och

beslut.

Justering av nämndernas ramar för kapitalkostnader och lokalkostnader kan ske i samband med tertialrapporter eller efter särskilda beslut i kommunstyrelsen efter gällande delegationsordning. Minst en gång under löpande budgetår beslutar kommunfullmäktige om en budgetrevidering, varvid hänsyn tas till bland annat ny befolkningsprognos med ändrade volymbedomningar. Vid detta tillfälle kan också effekter av effektiviseringar mellan nämndernas ansvarsområden realiseras genom omprioriteringar och flytt av medel mellan nämnder.

Rambudget

Varje nämnds budgetramar är angivna med kostnader och intäkter så som en bruttobudget. Kommunfullmäktige fattar dock beslut om nettoramen (intäkter minus kostnader). Bruttoposterna, dvs totala intäkter och totala kostnader kan i nämndernas verksamhetsplaner komma att avvika från de poster som presenteras här. Nettoramen i nämndernas verksamhetsplaner ska dock vara den av kommunfullmäktige fastslagna ramen. Respektive nämnd har att hålla sig inom nettobudgetramen för varje enskilt budgetår. Avvikelser ska återrapporteras till kommunfullmäktige snarast möjligt och en åtgärdsplan ska presenteras tillsammans med avvikelserapporten.

Interna fakturor och kostnader

Från och med budget 2021 har kommunfullmäktige beslutat om att minska interndebitering inom förvaltningen i syfte att minimera onödig administration, öka förutsägbarheten för verksamheten och stimulera kostnadsmedvetenheten.

Varje nämnd ska i sin verksamhetsplan för kommande verksamhetsår noggrant specificera de interna debiteringar som får ske mellan nämnder och inom förvaltningen. Nämnden ska specificera de ekonomistyrningsprinciper som ligger till grund för eventuella undantag från huvudregeln att interndebitering inte ska ske mellan nämnder och inom kommunförvaltningen. Endast antagna interna debiteringar i nämndens verksamhetsplan får ske löpande under verksamhetsåret. Förändring får endast ske i samband med nästkommande verksamhetsplan eller genom beslut i kommunfullmäktige.

Resursfördelningsmodeller

En viktig grund för fördelningen av kommunens skattemedel är volymberäkningar utifrån befolkningsprognoserna. Det faktum att kommunfullmäktige fattar beslut om nivå på pengersättning på ett antal områden innebär att fullmäktige har volymansvaret för dessa områden. Budgetramarna är beräknade med utgångspunkt från prognostiserade volymer. Kommunfullmäktiges beslut omfattar samtliga de nivåer på pengersättningar som framgår av bilaga 1 *Värmdö kommuns Pengbilaga*.

Volymerna stäms av vid två tillfällen:

- När budgeten fastställs
- När den reviderade budgeten behandlas (våren budgetåret)

Även andra delar av den kommunala verksamheten, än de som finansieras med ”peng”, påverkas av volymrelaterade förändringar. Dessa förändringar måste också kunna beaktas i fördelningen av resurser; den hanteringen sker i allmänhet med prövning i varje enskilt fall i budgetprocessen.

OH-debitering inom nämnd

En omfördelning av kostnader inom nämnd eller verksamhetsområde får endast ske om omfördelningen av kostnader stöds av tydliga och dokumenterade ekonomistyrningsprinciper. Omfördelningen får inte bidra till ökad administration om inte väsentlig verksamhetsnytta kan påvisas. Varje nämnd ska i sin verksamhetsplan för kommande verksamhetsår noggrant specificera de omfördelningarna som får ske inom nämndens verksamhet under det kommande budgetåret. I verksamhetsplanen ska det även framgå vilka ingående kostnader som avses omfördelas samt vilka fördelningsnycklar som ska användas. Detta för att säkerställa att varje budgetenhet får tydliga ekonomiska ramar att utgå ifrån i arbetet med detaljbudgeten.

Startbidrag inom förskola och grundskola

Nya enheter, oavsett anordnare, inom förskola och grundskola ges möjlighet till ett startbidrag. Startbidraget uppgår till en extra månads skolpeng och utbetalas till större delen (80 procent) tre månader före planerad driftstart med en avräkning sex

månader efter driftstart. Bidraget utgår endast till nya enheter och således inte för utökning av enhet, omorganisation eller flytt av enhet. Med ny förskola avses ny enhet, för vilken nämnden i särskild ordning utser anordnare. Bidraget utgår i relation till det nettotillskott av platser som tillförs. Med nettotillskott avses effekten av den nya enhetens tillskott, minskat i förekommande fall med det antal platser anordnaren sänker kapaciteten med vid annan förskola.

Investeringar

Kommunfullmäktige beslutar investeringsbudget som rambudget för respektive nämnd. Respektive nämnd får disponera medel inom sin rambudget och sitt ansvarsområde om beslutet följer kommunfullmäktiges intention och beslut. I de särskilda fall kommunfullmäktige har preciserat investeringsmedel på projektnivå är investeringsanslagen bundna på denna nivå och ändringar kräver således fullmäktigebeslut. Kommunstyrelsen har enligt reglemente rätt att omdisponera investeringsmedel mellan projekt och nämnder inom den av de av kommunfullmäktige angivna ramarna och projekten.

Nya investeringsprojekt får endast starta om den egna nämnden har godkänt förstudie och investeringen följer kommunfullmäktiges beslutade planering och prioritering. De investeringar som inte finns upptagna i inspelen till investeringsbudgeten definieras som nya. När ett underlag för nya investeringar finns och är godkänt enligt gällande process, reglemente och delegationsordning kan projektet starta under förutsättning att finansiering ryms inom beslutad budgetram.

Budgetramen är beslutad utifrån förväntat årligt kassaflöde. Den främsta anledningen är att tydliggöra och säkerställa bedömningen av kommunens finansieringsbehov samt åskådliggöra tidplanen för projektens genomförande. Budgetmedel för investeringar får inte överföras mellan budgetår, vilket betyder att outnyttjade budgetmedel fryser inne och för pågående projekt behöver därmed prioritering göras inom nästa års ram.

Som investeringsutgift räknas anskaffningar med en nyttjandeperiod på minst tre år och med ett anskaffningsvärde om minst ett prisbasbelopp, exklusive moms. För

redovisning av investeringar gäller regler och principer från gällande lagstiftning^[1] på området och god redovisningssed.

Investeringar leder till driftkostnadskonsekvenser. Nämnden kompenseras inte automatiskt för ökade driftkostnader. Om driftkostnaderna till följd av investeringen inte kan hanteras inom ordinarie ram behöver det beskrivas vilka effektiviseringar och/eller utökad ram som krävs.

En översyn av investeringsprocessen är utförd i syfte att underlätta och effektivisera hanteringen. En uppdaterad investeringspolicy återfinns som bilaga 5.

Kapitalkostnader

Kapitalkostnader består alltid av avskrivning plus intern ränta.

I driftbudgetramarna finns ett utrymme för kapitalkostnader, verksamheten kompenseras dock inte automatiskt för kapitalkostnadernas fluktuationer över tiden. Grundprincipen är dock att nämnderna ska kompenseras för ökade kapitalkostnader på grund av nya investeringar. Nämnderna kompenseras när kostnadsökningen realiserats, med undantag för grundskolenämnden och förskolenämnden, efter beslut i kommunstyrelsen. Reinvesteringar finansierar nämnderna inom sin befintliga ram för kapitalkostnader.

Leasing

Leasing och avbetalningsfinansiering är att jämställa med upplåning och omfattas därför av kommunens regler för upplåning, enligt aktuell delegationsordning. Leasing ska endast användas när det är ekonomiskt fördelaktigt jämfört med köp. Med leasing som finansiering av lös egendom avses även hyra, funktionsavtal, uppställningsavtal samt klick- och tjänstestavtal som inkluderar objektfinansiering. Huvudregeln är att leasing inte är tillåten som en extern finansiell finansieringsform eftersom den finansiella kostnaden generellt blir högre än när kommunen själv lånar upp kapital. För vidare information, se kommunens finanspolicy.

^[1] Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning

Hyreskostnader för lokaler

Värmdö kommun tillämpar hyressättning för sina egna verksamhetslokaler enligt självkostnadsprincipen i linje med den av fullmäktige antagna modellen för hyressättning (KF 2020-12-16 §225/20, 2020KS/0953).

Varje nämnd har som huvudregel rätt till kompensation för sina faktiska hyreskostnader. Kompensationen delas ut årligen av kommunstyrelsen i form av lokalkompensation. Nämnderna kompenseras endast för inhyrningar i enlighet med gällande reglemente. Kompensation ges ej om verksamheten stöds av statliga eller regionala medel som avser hyreskostnader eller om verksamheten har en extern intäkt. Kommunstyrelsen äger även rätt att aktivt besluta om att lokalkompensation inte ska utgå, av andra skäl än ovan nämnda. Lokalkompensation kan exempelvis nekas om nämnden har en för dyr inhyrning i förhållande till den intäkt nämnden får eller kan ta ut.

Nämnderna kompenseras när lokalkostnadsökningen har realiserats, efter beslut i kommunstyrelsen, med undantag för grundskolenämnden och förskolenämnden där kompensationen delas ut i budgetprocessen. Underlag för beräkningen är justeringen av hyror för verksamhetslokaler i jämförelsen med den historiskt utdelade lokalkompensationen.

Nämnderna kompenseras inte automatiskt för ökade driftkostnader för tillkommande lokalytor utöver ökade hyreskostnader. Dessa ska presenteras som ett led av volymförändringarna i den årliga budgetprocessen eller i samband med budgetrevideringen eller budgetuppföljningarna. Nämnderna kompenseras för tillkommande hyreskostnader som genereras av investeringar som är beslutade av kommunfullmäktige eller inhyrningar som godkänts av kommunstyrelsen.

Låne- och borgensram

All finansiering inom kommunkoncernen sköts genom internbanken i kommunens namn. Värmdö Bostäder AB svarar dock för sin egen finansiering. Det grundläggande synsättet är att vid varje tillfälle begränsa den externa låneskulden genom att effektivt utnyttja kommunkoncernens samlade likviditet. Inriktningen ska vara låg risk samt, utifrån den valda risknivån, lägsta möjliga finansieringskostnader

och optimalt tillvaratagande av konkurrensen på marknaden.

Kommunfullmäktige fastställer ram för kommunkoncernens totala externa upplåning. Ramen ska fastställas med utgångspunkt i beslutade och planerade investeringar i enlighet med budget. Upplåning får genomföras för att täcka finansierings- eller refinansieringsbehov i någon av kommunkoncernens verksamheter. Upplåning får även genomföras för löpande likviditetsbehov eller för att upprätthålla betalningsberedskap

Borgensram

Ett kommunalt borgensåtagande är ett instrument för att stödja en icke kommunal verksamhet. Ett sådant åtagande är inte obligatoriskt eller tvingande för kommunen. I fullmäktiges beslutade policy och övergripande riktlinjer för finansverksamheten fastställs att kommunal borgen ska tillämpas synnerligen restriktivt och under förutsättning att den ligger inom den kommunala kompetensen.

Uppföljning

Nämndernas ansvar för att uppnå uppsatta mål, utföra givna uppdrag och följa budgetramarna är grundläggande för styrningen av kommunen. För det krävs uppföljning av mål, ekonomi, volymer och uppdrag från kommunfullmäktige. All uppföljning, oberoende av på vilken nivå i organisationen den görs, utgör utgångspunkt för aktiva åtgärder för att komma till rätta med eventuella avvikelser. Uppdrag som åläggs förvaltningen under löpande budgetår utan medföljande finansiering ska redovisas kommunfullmäktige i samband med tertiäluppföljning i syfte att kunna synliggöra ofinansierade uppdrag som läggs löpande och kan påverka nämndens förmåga att nå det uppdrag som är givet av kommunfullmäktige.

Ekonomiska ramar kommunförvaltningen 2023-2026

Efter två år av pandemi befinner sig världsekonomin i en fas av återhämtning. Expansiv finanspolitik i många länder under pandemin samt ett skifte från tjänstekonsumtion till varukonsumtion i kombination med utbudsproblem såsom höjda fraktpriser, förlängda leveranser och igentäppta hamnar har lett till en stigande inflation och därmed en åtstramning av penningpolitiken i form av räntehöjningar från centralbanker i USA och Europa. De ökade räntorna bidrar i sin tur till konjunkturutsikterna dämpas.

Inom Europa präglas ekonomin dessutom av kriget i Ukraina vilket har lett till ökade priser på energi och livsmedel. Detta får en dämpande effekt på konsumtion och investeringar och på sikt kommer även de relativt starka arbetsmarknaderna påverkas.

Den höga inflationen med stigande räntor och elpriser slår hårt mot investeringar och hushållens konsumtion även i Sverige. En svagare ökning av BNP förväntas under 2023. Detta kommer på sikt även slå mot den nu starka arbetsmarknaden. Sysselsättningsgraden förväntas vända ner under 2023. Löneökningstakten förväntas öka men inte i samma takt som inflationen vilket innebär att reallönerna förväntas falla både i år och nästa år.

För kommunsektorn innebär den höga inflationstakten kraftiga ökningar i såväl pensionskostnader som den allmänna prisnivån på inte minst drivmedel och el.

SKR (Sveriges kommuner och regioner) tar fram prognoser på prisindex för kommunal verksamhet (PKV). I deras bedömning från oktober 2022 prognostiserar de en ökning av PKV på 6 procent för 2023 medan skatteunderlaget beräknas öka med endast 4,0 procent under samma år. Detta innebär att skatteunderlagets utveckling inte kommer att vara tillräckligt för att finansiera prisstegringen och ännu mindre en ökande kommunal verksamhetsvolym.

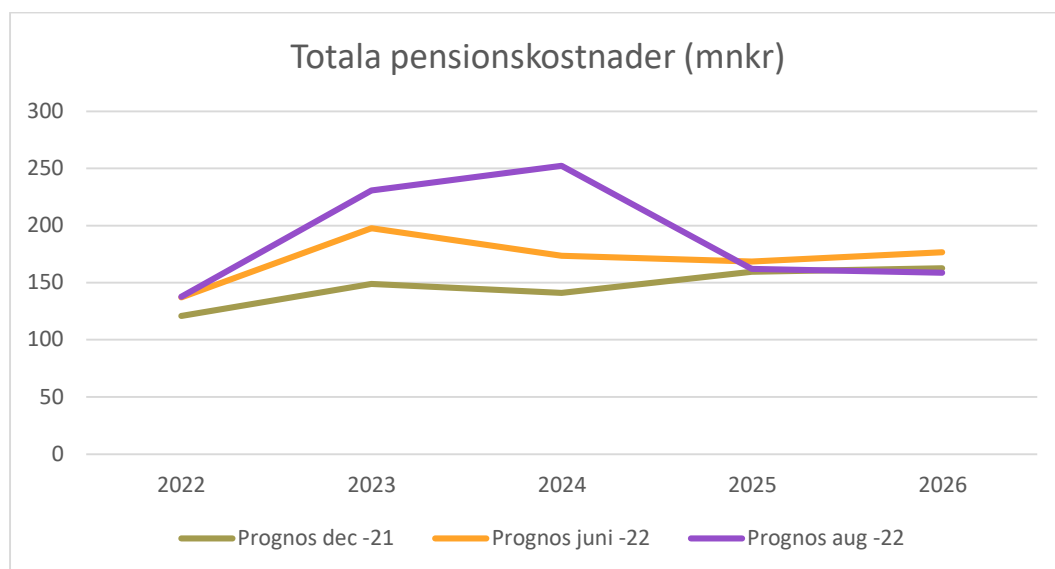
Antaganden om skattekraftens utveckling samt kostnadsutveckling i det här underlaget bygger på SKR:s prognoser om det ekonomiska läget. I nuvarande prognoser ser 2023 och 2024 ut att bli svåra år, medan år 2025 och framåt ser ljusare

ut. Det beror till stor del på att prognoserna räknar med att både inflationen och lågkonjunkturen blir kortvarig och att ekonomin återhämtar sig mot balans 2025. Det bygger på att inflationen i så fall skulle gå ned mot inflationsmålet på två procent.

Det finns dock några stora osäkerheter i den prognosen. Hur inflationen kommer att se ut är avhängigt bland annat tillgången på energi och hur avtalsrörelserna utvecklas. Blir löneökningarna höga kan vi räkna med fortsatt hög inflation och risk för en pris- och lönespiral likt den vi hade under 70- och 80-talet.

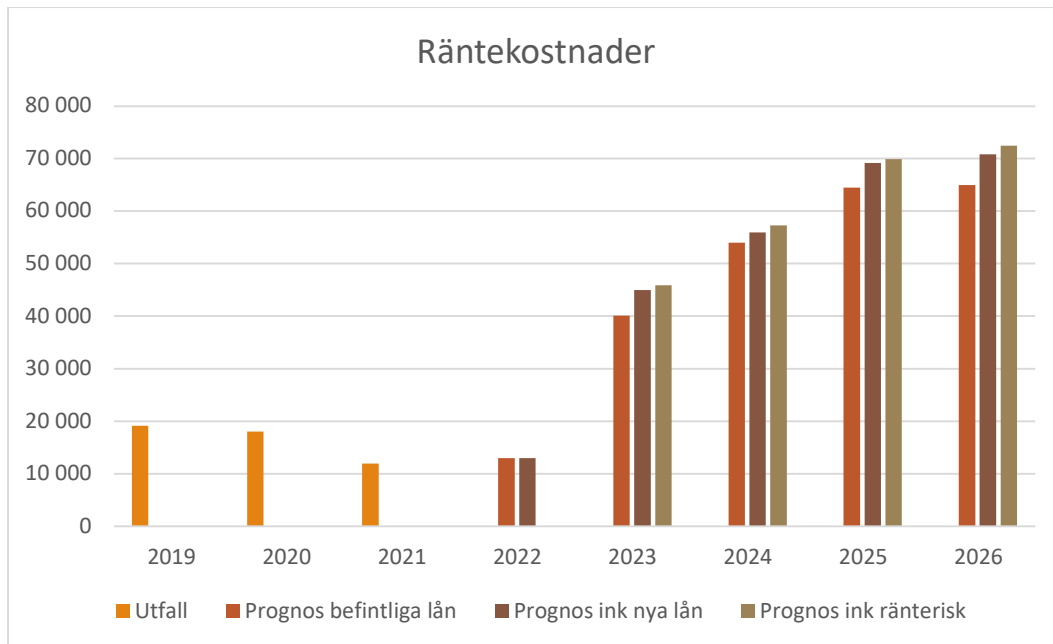
En stor del av prisökningen för kommunerna beror på ökade pensionskostnader. I ovan prisindex är hänsyn tagen till ökat personalomkostnadspålägg (PO-pålägg). SKR rekommenderar en höjning av PO-pålägget med 5,3 procentenheter jämfört med 2022 vilket innebär ett genomsnittligt PO-pålägg på 44,53 procent.

Nedan graf illustrerar förändringen i prognoser för pensionskostnader för Värmdö kommun.

Även de finansiella kostnaderna förväntas bli högre än tidigare prognostiserats. Riksbanken beslutade 20 september att höja räntan med en hel procentenhet och fler höjningar är att vänta

Nedan graf illustrerar förväntade räntekostnader på Värmdö kommuns låneskuld med nuvarande investeringsbudget.

Utöver detta visar ekonomiska prognoser att det kostnadstryck på grund av demografiska förändringar som länge varnats för i kommunsverige nu börjar bli verklighet. För att klara en bibehållen välfärd måste färre kunna göra mer för fler. Det ökar kraven på kommunens effektivitet och förmåga att med färre resurser utföra sitt uppdrag med bibehållen kvalitet.

För att möta dessa utmaningar från samhällsekonomin och demografien och samtidigt framtidssäkra välfärden är det av största vikt att det närmaste året intensifiera arbetet med en effektivare förvaltning och samtidigt behålla fokus på kvalitet i kärnverksamheterna. Detta görs genom indirekta besparingar i och med att full kompensation för ökade kostnader ej fördelats ut till nämnderna.

Prioriterade verksamheter i detta budgetbeslut är grundskola, med särskilt fokus på årskurs 7-9, förskola, äldreomsorg och LSS. Dessa verksamheter får penguppräknings på 3 procent, med undantag för grundskolan årskurs 7-9 som får en penguppräkning på 6 procent. För övriga verksamheter har 18 miljoner kronor fördelats ut för uppräkning på personalkostnader för att täcka delar av det ökade PO-pålägget. Detta innebär ett indirekt besparingskrav och det är av största vikt att förvaltningen arbetar vidare med effektiviseringar kopplade till digitalisering och automatisering. Effektiviseringar behöver också ske av användning av konsulter och bemanningsföretag där detta leder till kostnadsbesparingar. Utöver detta återfinns en reserv på 22 miljoner kronor utöver volym- och konjunkturreserv för att möjliggöra

senare utfördelning om ekonomin tillåter.

Värmdö kommun tillämpar SKR:s (Sveriges kommuner och regioner) prognoser i beräkningar av skatter, utjämning och generella bidrag. Dessa underlag baseras på den prognos som presenterades 20 oktober 2022. Senast 15 november förväntas regeringen presentera sin budgetprognos även detta kan ha påverkan på kommunernas ekonomi, detta får i så fall sannolikt hanteras i en budgetrevidering.

Skatteprognosen är baserad på Värmdö kommuns uppdaterade befolkningsprognos från augusti 2022. Skatteintäkterna 2023 baseras på kommunens befolkning 1 november 2022. Är det utfallet lägre än prognosen kommer detta att påverka kommunens skatteintäkter. I skrivande stund ser det inte ut som att prognosen för 1 november kommer att uppnås. De centrala reserverna för volym och konjunktur är därför av ännu större vikt än normalt.

Grundskolenämnden, Förskolenämnden, Gymnasie- vuxenutbildning- och arbetslivsnämnden, Socialnämnden och Vård- och omsorgsnämnden erhåller volymkompensation baserad på befolkningsprognosen. Även denna kompensation kan alltså komma att förändras om befolkningstillväxten inte följer prognosen. Volymkompensationen till Vård- och omsorgsnämnden har setts över för att bättre spegla nutidens behov och nämndens faktiska utfall.

Detta är en rambudget för 2023 och en plan för 2024-2026. Nämndernas bruttoramar för budgetperioden presenteras nedan men det är nettoramen som nämnderna styrs på. Bruttojustering kan därmed göras i nämndernas verksamhetsplaner. Varje nämnds ram har i förslaget avvägts utifrån en helhet, vad som kan vara skäligt att avsätta av kommunens tillgängliga resurser i det ekonomiska läge som råder. Nämnderna har till uppgift att prioritera inom ramen.

Totala driftsramar

<i>Tkr</i>	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026
Nämndernas nettokostnader ¹	-2 614 743	-2 610 252	-2 627 570	-2 651 548
Centrala åtaganden	-105 662	-183 811	-260 964	-363 882
Nettokostnader	-2 720 405	-2 794 063	-2 888 535	-3 015 430
Skatteintäkter	2 618 265	2 736 070	2 849 043	2 962 142
Utjämning	216 170	233 007	240 465	262 158
Summa skatteintäkter	2 834 435	2 969 077	3 089 508	3 224 300
Finansnetto	-84 981	-91 579	-88 183	-86 375
Resultat	29 049	83 435	112 790	112 495
Resultatnivå	1,0%	2,8%	3,7%	3,8%

Värmdö kommun har ett resultatmål för 2023 på 1,0 procent av skatter, utjämning och generella bidrag. 2024 är motsvarande mål 2,8 procent, för att sedan gradvis höjas under budgetperioden. Kommunens långsiktiga mål är en resultatnivå på fyra procent 2030.

Nettobudget per nämnd

<i>Tkr</i>	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026
Kommunfullmäktige	-9 837	-9 955	-10 076	-10 199
Valnämnd	-857	-2 902	-857	-4 553
Kommunstyrelse	-257 146	-227 146	-226 246	-225 946
Överförmyndarnämnd	-3 947	-4 047	-4 147	-4 247
Socialnämnd	-115 434	-113 976	-114 709	-116 609
Vård- och omsorgsnämnd	-614 257	-635 799	-650 943	-668 856
Förskolenämnd	-345 838	-345 726	-347 839	-353 630
Grundskolenämnd	-779 068	-777 747	-776 964	-776 482
Gymnasie- vuxenutbildnings- & arbetslivsnämnd	-294 243	-299 898	-302 243	-297 605
Kultur- & fritidsnämnd	-92 464	-92 464	-92 464	-92 464
Bygg-, miljö- & hälsoskyddsnämnd	-5 663	-5 663	-5 663	-5 663
Teknisk nämnd	-95 989	-93 703	-94 193	-94 068
Totalsumma	-2 614 743	-2 610 252	-2 627 570	-2 651 548

Nämndernas nettobudgetar presenteras närmare under respektive nämndavsnitt.

¹ Inkluderar både externa och interna poster

Finansförvaltning – centrala åtaganden

<i>Tkr</i>	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026
Pensionskostnader, löneskatt mm	-99 529	-118 970	-43 547	-39 547
Intern ränta	51 000	50 000	50 000	50 000
Infrastrukturstöd för skärgården	-10 270	-10 270	-10 270	-10 270
Gustavsbergsprojektet	-4 400	-8 700	-8 900	-3 000
Statsbidrag maxtaxa	10 500	10 500	10 500	10 500
Övriga intäkter	1 000	1 000	1 000	1 000
Övriga kostnader	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Kapitalkostnadskompensation	-6 300	-11 500	-13 000	-20 000
Lokalkostnadskompensation	-7 215	-17 215	-25 015	-33 015
Anslag för saneringskostnader	-1 500	-1 500	-9 000	-28 000
Reserverat uppräknings och framtida behov	-22 950	-76 156	-248 450	-322 950
Centralt avsatt volymer	-7 500	-7 500	-10 000	-10 000
Centralt avsatt konjunktur	-7 500	-7 500	-10 000	-10 000
Totalsumma	-105 662	-183 811	-260 964	-363 882

I finansförvaltningen och centrala åtaganden ingår posten pensionskostnader och löneskatt på pensionskostnader, vilka främst avser kostnader kopplade till tidigare anställningar i kommunen. Prognos för pensionskostnader inkluderar ej ränta på pensionsskuld. Dessa återfinns i stället inom finansiella kostnader enligt rådande redovisningsprincip. Nuvarande anställdas pensionskostnader debiteras respektive nämnd och ingår i PO-pålägget.

Pensionskostnaderna förväntas stiga kraftigt under 2023 och 2024. 2023 beror detta delvis på nytt pensionsavtal, men det är framför allt den höga inflationstakten 2022 och 2023 som påverkar pensionskostnaderna då de baseras på prisbasbeloppet. Siffrorna är baserade på prognos från KPA daterad till 26 augusti 2022.

Kommunen tillämpar den internränta som SKR rekommenderar. För 2023 innebär det preliminärt 1,25 procent vilket är en förändring med +0,25% jämfört med 2022. Detta medför att intäkterna på centrala poster höjs jämfört med 2021. Samtidigt höjs även nämndernas ramar för högre kostnader för internränta. Även hyrorna höjs och därmed lokalkostnadskompensation. Då detta är interna transaktioner blir det ingen effekt på kommunens resultat som helhet med undantag för den intäkt som kommunen erhåller från taxekollektiven vilken uppgår till cirka fem miljoner kronor. En slutlig rekommendation på internräntan förväntas från SKR i december. Med

tanke på de räntehöjningar som kommit från Riksbanken förväntas denna bli högre. Detta kan i så fall justeras i en budgetrevidering.

Infrastrukturstödet för skärgården omfattar merkostnader för både förskole- och skolenheter. Anslaget budgeteras centralt men genom successiv överföring av medlen under löpande budgetår disponeras dessa i praktiken av resultatenheterna i skärgården. Stödet budgeteras till årligen 10 270 tusen kronor under hela budgetperioden, vilket är samma nivå som 2022.

Bland centrala poster budgeteras även driftkostnader från Gustavsbergsprojektet som 2023 beräknas uppgå till 4 400 tusen kronor.

Statsbidraget för maxtaxa budgeteras till 10 500 tusen kronor per år för hela perioden, vilket är i nivå med Skolverkets beslut för bidraget 2022. Skolverket förväntas fatta beslut om nivån för 2023 i januari 2023. Statsbidraget för kvalitetshöjande åtgärder i förskolan som tidigare återfanns här är omgjort till ett riktat bidrag och betalas därmed ut direkt till verksamheterna.

Anslaget för kapitalkostnadskompensation uppgår till 6 300 tusen kronor 2023. I anslaget ingår de medel som beräknas fördelas ut till nämnderna under återstoden av 2022. Den del som avser investeringar beräknade att färdigställas under 2022 uppgår till 2 750 tusen kronor.

Anslaget för lokalkostnadskompensation uppgår till 7 215 tusen kronor för 2023. Liksom för kapitalkompensationen ingår i anslaget de medel som beräknas fördelas ut till nämnderna under återstoden av 2022. I detta underlag har inga medel för kända hyreshöjningar fördelats ut till nämnderna med undantag för grundskolenämnden och förskolenämnden. Detta görs i ett separat beslut i kommunstyrelsen vid behov.

Saneringskostnader är osäkra till sin natur och posten bör därmed ses som en reserv. För att underlätta uppföljning av verksamheterna avsätts sedan 2020 medel för detta centralt till ett belopp om minst 1 500 tusen kronor. År 2025-2026 beräknas dock kostnaderna att stiga då arbetet på bland annat Kråkberget förväntas starta.

Nämnderna har i detta dokument endast till en viss del kompenserats för ökade prisnivåer eller PO-pålägg. I stället har en reserv för framtidssäkring av välfärd tills

vidare lagts centralt.

Kommunfullmäktige garanterar volymerna inom flertalet tunga verksamhetsområden genom pengsystem. Mot denna bakgrund är det viktigt att ha en beredskap för variationer i utvecklingen. I syfte att hantera volymvariationer och säkerställa fullmäktiges volymansvar har en volymreserv om 7 500 tusen kronor avsatts.

Osäkerhet kring konjunkturutveckling har i första hand bäring på prognoserna för intäkter från skatter och utjämning. För att hantera osäkerheter i konjunktur avsätts en konjunkturreserv centralt om 7 500 tusen kronor.

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande instans, som väljs av värmdöborna vart fjärde år. Kommunfullmäktige fattar beslut i stora och övergripande frågor som rör medborgarna i Värmdö.

Kommunens revisorer

Varje kommun och region ansvarar för revisionen av sin verksamhet. Den kommunala revisionen granskar på fullmäktiges uppdrag och revisorerna är förtroendevalda. De förtroendevalda revisorerna biträds av sakkunniga yrkesrevisorer. Tillsammans prövar de om verksamheten är ändamålsenlig och effektiv, om styrningen är tillräcklig och om räkenskaperna är rättvisande.

Driftbudget

<i>Tkr</i>	År 2022	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026
Intäkter	0	0	0	0	0
Kostnader	9 721	9 837	9 955	10 076	10 199
Nettobudget	9 721	9 837	9 955	10 076	10 199
<i>Förändring</i>					
Budgetjusteringar		116	118	121	123

Budgetjusteringar

- Ramförändring uppräknig av arvoden 116 tusen kronor 2023, 118 tusen

kronor 2024, 121 tusen kronor 2025 och 123 tusen kronor 2026

Majoriteten av kommunfullmäktiges kostnader består av utbetalningar av arvoden till ledamöter och politiska sekreterare. Principer och relativa nivåer för arvodena fastställs varje mandatperiod i ett särskilt reglemente (Ersättningsreglemente för förtroendevalda och politiska sekreterare). Reglementet för innevarande mandatperiod fastställer arvoden och ersättningar som andelar av inkomstbasbeloppet, vilket innebär att nivån indexuppräknas varje år.

Valnämnden

Valnämnden ansvarar för planeringen och genomförandet av riksdags-, region-, kommunal- och Europaparlamentsvalet samt folkomröstningar. Nämnden är främst aktiv före och under valtider, under övrig tid är nämnden normalt vilande.

Driftbudget

<i>Tkr</i>	År 2022	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026
Intäkter	-550	-550	-550	-550	-550
Kostnader	4 354	1 407	3 452	1 407	5 103
Nettobudget	3 804	857	2 902	857	4 553
<i>Förändring</i>					
Budgetjusteringar		-2 947	2 045	-2 045	3 696

Budgetjusteringar

- 2023 återföring tillfälliga medel för val till riksdagen, region- och kommunfullmäktige, -3 595 tusen kronor
- För Europavalet 2024 tillförs tillfälliga medel 2023 på 648 tkr för förberedelser och ytterligare 2 045 tusen kronor tillförs 2024 för genomförande av valet, dessa återförs 2025.
- 2026 tillförs tillfälliga medel för val till riksdagen, region- och kommunfullmäktige, -3 595 tusen kronor

Valkansliet har varit aktiverat under 2022 och kommer under 2023 att påbörja förberedelserna inför val till Europaparlamentet 2024.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen ansvarar för att kommunfullmäktiges beslut genomförs, följs upp och utvärderas. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för hela kommunens ekonomi, verksamhet och utveckling.

Driftbudget

<i>Tkr</i>	År 2022	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026
Intäkter	-57 088	-57 288	-59 788	-60 688	-60 988
Kostnader	329 940	314 434	286 934	286 934	286 934
Nettobudget	272 852	257 146	227 146	226 246	225 946
<i>Förändringar</i>					
Budgetjusteringar		-15 706	-30 000	-900	-300

Budgetjusteringar

- Generell uppräknings 5 268 tusen kronor för ökade lönekostnader
- Ramförändring kostnader för en koststrateg och en IT-strateg på totalt 1 815 tusen kronor flyttas från tidigare Utbildningsnämnden till Kommunstyrelsen
- Ramförändring höjd internränta 603 tusen kronor
- Ramförändring ökade kostnader friskvårdsbidrag, 300 tusen kronor
- Ramförändring flytt av medel för internservice -116 tusen kronor till Tekniska nämnden.
- Tillfälliga medel medfinansiering EU-projekt LEADER, 145 tusen kronor
- Tillfälliga medel för nytt ekonomisystem och nytt HR-system, 8 300 tusen kronor
- Tillfälliga medel framtidssäkring välfärd, 10 000 tusen kronor, inkluderar samordnad varudistribution 1 200 tkr
- Tillfälliga medel för tidningen Vårt Värmdö inklusive taltidning, 400 tusen kronor
- Återföring tillfälliga medel Smartare Värmdö från 2021, -15 000 tusen kronor 2023 och ytterligare -10 000 tusen kronor 2024
- Återföring tillfälliga medel karriärsresan, -1 000 tusen kronor 2023
- Återföring tillfälliga medel framtidsvägledning, -500 tusen kronor 2023, arbetet förväntas fortsätta inom ram.
- Återföring tillfälliga medel klimatanpassningsplan, -200 tusen kronor 2023 och ytterligare -200 tusen kronor 2024
- Återföring tillfälliga medel i budgetrevidering 2022, -24 521 tusen kronor
- Återföring kompensation lägre intäkter detalplaner -1 200 tusen kronor 2023, -1 500 tusen kronor 2024, -900 tusen kronor 2025 samt -300 tusen kronor 2026

Uppdrag

- Kommundirektören får i uppdrag att säkerställa kommunövergripande arbetssätt i syfte att nå långsiktigt hållbar välfärd inklusive kommunikation och finansiering för detta.
- Kommunstyrelsen uppdras att genomföra en översyn av kommunens författningssamling och övriga styrdokument, i syfte att det totala antalet dokument ska minska. Detta exempelvis genom att kvarvarande dokument görs mer heltäckande.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att genomföra ett kunskapslyft inom området neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) för medarbetare inom de verksamheter som möter barn och unga. Finansiering sker genom budgetmedel från berörda nämnder på maximalt 500 tusen kronor efter delegationsbeslut från kommundirektör.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram förslag till beslut för undertecknande av Klimatkontrakt 2030
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram en övergripande mobilitet- och framkomlighetsplan.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samråd med boende i skärgården och relevanta politiska organ arbeta fram ett skärgårdspaket med tillhörande handlingsplan i syfte att få fler fastboende på och kring våra kärnöar, i syfte att upprätthålla en livskraftig skärgård.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att vidta proaktiva åtgärder i dialog med näringsliv och civilsamhälle för att motverka droghandel och den otrygghet som det medför. Syftet är att minska stök och osunda miljöer för barn och unga på ett sätt som också möjliggör för näringsidkare att bedriva sin verksamhet utan negativ påverkan.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram en långsiktig kompetensförsörjningsplan i syfte att öka kommunens attraktivitet som arbetsgivare. Strategin ska särskilt belysa hur:
 - Värmdö som arbetsgivare ska sträva efter att erbjuda tillsvidareanställningar på heltid
 - hur anställningsvillkor kan ses över för ökad flexibilitet
 - äldreomsorgens personal kan ges förbättrade arbetsvillkor, genom strukturerad kompetensutveckling samt förbättrad personaltäthet
 - en kommungemensam vikariepool inom skola/förskola/äldreomsorg med tillsvidare anställd personal kan inrättas för att höja kvalitet och spara kostnader.
- Kommunstyrelse får i uppdrag att se över möjligheterna att inrätta en social investeringsfond för fler tidiga insatser med särskilt fokus på barn och unga.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att införa samordnad varudistribution
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att utveckla näringslivsstrukturen och få fler stora företag till Värmdö, gärna med hållbarhet i fokus.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att återinföra allmänhetens frågestund i kommunfullmäktige.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att se över hyres- och lokalkostnadsmodellen
- Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att arkitekturprogrammet efterlevs och att en stadsarkitekt utses.

Förändringar verksamhet och/eller volymförändring befintlig verksamhet

Verksamheterna debiteras för IT-kostnader inklusive nätverksdrift och serverdrift. För 2023 fastställs den totala kostnaden som fördelas till maximalt 19,8 miljoner kronor.

Kostnaden för friskvårdsbidrag ökar då fler anställda utnyttjar förmånen. Bidraget för 2023 motsvarar tidigare års belopp och ligger på 2 500 kronor per anställd och år.

Kommunens ekonomisystem och HR-system behöver upphandlas på nytt. Detta planeras under 2023 och nya system beräknas vara i drift från januari 2024.

Leader Stockholmsbygd arbetar för en livskraftig skärgård och landsbygd i delar av Stockholmsområdet. Värmdö kommun har sedan flera år medfinansierat Leader och Stockholmsbygd och deltagit i Leaderföreningens styrelse. I september fattade kommunstyrelsen beslut om att Värmdö kommun fortsätter att medfinansiera Leader med 345 tusen kronor årligen under projektperioden 2023-2027. I budget 2022 finns tillfälliga medel om 200 tusen kronor för detta ändamål. Dessa får ligga kvar till 2027 och ytterligare 145 tusen kronor tillförs kommunstyrelsens ram.

I budget 2021 avsattes 60 mnkr under 2021-2023 för ”Ett smartare Värmdö”. Medlen fördelades med 25 mnkr för 2021 och 2022 för att minskas ned till 10 mnkr 2023. Därför återförs nu 15 miljoner kronor.

I budgetrevideringen 2022 fick kommunstyrelsen tillfälliga medel på nästan 25 mnkr, dessa återförs 2023.

Värmdö kommun, likt andra kommuner står i en nutid och framtid där färre ska göra mer för fler. Kommunstyrelsens ansvarar för att arbetet med att säkerställa en effektiv, tillgänglig och kvalitativ verksamhet samordnas genom förvaltningsövergripande strukturer och arbetssätt för detta. I ett mottagarorienterat Värmdö behöver invånare, näringsliv och föreningsliv kunna möta Värmdö kommun i olika kanaler vid olika tidpunkter. Kommunstyrelsens ansvarar för att arbetet med digitalisering, automatisering och nyttjande av välfärdsteknik fortskrider i syfte att nå ökad tillgänglighet, stärkt rättssäkerhet och kvalitativ välfärd.

Den ökade hotbilden inom cyber- och informationssäkerhetsområdet kräver förstärkningar på kort och lång sikt för att kunna skydda och säkerställa kommunens samhällsviktiga och prioriterade verksamhet. Ett antal insatser har påbörjats under 2022 och behöver fortsätta genomföras under kommande år. I återuppbyggnaden av det civila försvaret är det angeläget att kraftsamla och säkerställa investeringsutrymme för att klara att upprätthålla de viktigaste samhällsfunktionerna och upprätthålla nödvändig försörjning. Dessa krav kommer att från statsmakten förtydligas under de kommande åren. Det är redan nu tydligt att det krävs investeringar för att förbättra kapaciteten avseende reservkraft i prioriterade verksamheter. Det krävs även att kommunen utvecklar arbetet för att säkerställa livsmedelsförsörjning samt även beredskap inom läkemedel.

Värmdö köper in varor och tjänster för cirka 1,2 miljarder kronor varje år. Genom att prioritera arbetet med upphandlingar och nyttja konkurrensen på ett klokt sätt finns förutsättningar att både sänka kostnaderna för de inköp som kommunen gör och samtidigt nå politiska mål om minskad miljöpåverkan och fler människor i arbete. För att nå maximal nytta med kommunens upphandlingar behöver det vara enkelt att göra beställningar från avtalen. Arbete med förbättra kommunens e-handel kommer därför prioriteras under kommande år. När kostnaderna för kommunens inköp minskar skapas även möjligheter att lägga mer resurser på de kommunala kärnverksamheterna vilket kommer vara till nytta för kommunmedborgarna.

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden ansvarar för de uppgifter som enligt lag eller annan författning ankommer på överförmyndarnämnd samt de angelägenheter i övrigt avseende överförmyndarväsendet som är att hänföra till förvaltning och verkställighet.

Överförmyndarnämnden är en kommunal myndighet med uppdrag att utöva tillsyn över gode män, förvaltare och förmyndare. Genom tillsynen kontrollerar nämnden hur förmyndare, gode män och förvaltare sköter sina uppdrag. Syftet är att förhindra att personer som inte själva kan ta tillvara på sina rättigheter drabbas av ekonomiska och rättsliga förluster.

Sedan december 2019 bedrivs verksamheten av Nacka kommun enligt ett samverkansavtal om gemensam organisation för överförmyndarnämnders verksamhet.

Driftbudget

<i>Tkr</i>	År 2022	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026
Intäkter	0	0	0	0	0
Kostnader	3 247	3 947	4 047	4 147	4 247
Nettobudget	3 247	3 947	4 047	4 147	4 247
Förändring					
Budgetjusteringar		700	-35	100	100

Budgetjusteringar

- Ramförändring för ökade volymer, 700 tusen kronor 2023 och därefter 100 tusen kronor årligen

Överförmyndarnämnden har under 2022 fått ökade kostnader på grund av en större mängd ärenden och också mer komplexa ärenden. Dessutom har nämnden fakturerats kostnader för digitalisering, dessa återförs 2024.

Socialnämnden

Socialnämnden ansvarar för kommunens individ- och familjeomsorg, exklusive ekonomiskt bistånd i enlighet med gällande lagstiftning. I detta ingår stöd och insatser till barn, unga och deras familjer, stöd till personer med olika former av beroendeproblematik samt mottagande av ensamkommande barn och unga. Även familjerätt, familjerådgivning, stöd till våldsutsatta och andra brottsoffer samt visst anhörigstöd ingår i nämndens ansvarsområde.

Driftbudget

<i>Tkr</i>	År 2022	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026
Intäkter	-17 831	-17 831	-17 831	-17 831	-17 831
Kostnader	133 519	133 265	131 807	132 540	134 440
Nettobudget	115 688	115 434	113 976	114 709	116 609
<i>Förändring</i>					
Volymförändringar		1 492	1 542	1 733	1 900
Övr budgetjusteringar		-1 746	-3 000	-1 000	
Total justering		-254	- 1 458	733	1 900

Volymförändringar

- Volymkompensation grundar sig på total befolkning enligt den senaste befolkningsprognosen från augusti 2022

Budgetjusteringar

- Generell uppräkning 1 654 tusen kronor för ökade lönekostnader
- Fortsatt besparing -3 000 tusen kronor 2023, -3 000 tusen kronor 2024 och -1 000 tusen kronor 2025
- Tillfälliga medel från 2022 för Värmdöpolarna får ligga kvar även 2023 för att bidra till kraftsamling för trygghet i syfte att ta itu med eskalerande problem med normbrytande beteende bland barn och unga. Detta insatser ska samordnas med Kommunstyrelsen, Kultur- och fritidsnämnden, och Grundskolenämnden.
- Återföring tillfälliga medel, -400 tusen kronor från beslut i Mål och budget 2022-2024

Uppdrag

- Nämnden får i uppdrag att i sin verksamhetsplan 2023 presentera hur skyddet för kvinnor och barn i våldsamma relationer kan stärkas genom långsiktiga avtal med kvinnojouren och möjligheter till samarbete med andra kommuner kring långvariga boendelösningar.

Utifrån den åtgärdsplan som tagits fram för att minska kostnaderna inom individ- och familjeomsorgen fanns tidigare ett förslag om fortsatt minskade ramjusteringar

på 7 000 tusen kronor under perioden 2023-2024. Den nya organisationen som införs under 2022 med färre chefsled och en centralisering av avdelningen för kvalitet och utveckling kommer innebära minskade kostnader inom alla nämndens verksamheter.

Vård- och omsorgsnämnden

Vård- och omsorgsnämnden ansvarar för vård och omsorg och fullgör uppgifter enligt socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och tillhörande författningar avseende personer över 65 år, personer med funktionsnedsättningar och insatser inom socialpsykiatri.

Ansvarsområdet omfattar myndighetsutövning, förebyggande verksamheter samt utförarverksamheter som styrs av Socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd till vissa funktionshindrade (LSS). Vård- och omsorgsnämnden ansvarar för att insatser och beslut är rättssäkra, kostnadseffektiva och av god kvalitet. Nämndens verksamhet styrs till största del av lagstiftning, föreskrifter, allmänna råd och nationella riktlinjer.

Driftbudget

<i>Tkr</i>	År 2022	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026
Intäkter	-110 364	-110 364	-110 364	-110 364	-110 364
Kostnader	698 302	724 621	746 163	761 307	779 220
Nettobudget	587 938	614 257	635 799	650 943	668 856
<i>Förändring</i>					
Volymförändringar		27 500	21 542	15 144	17 913
Uppräkning peng		11 751	0	0	0
Budgetjusteringar		-12 932	0	0	0
Totalsumma	587 938	614 257	635 799	650 943	668 856

Volymförändringar

- Volymkompensation grundar sig på senaste befolkningsprognosen från augusti 2022

Budgetjusteringar

- Peng räknas upp med 3% för äldreomsorg och funktionsstöd
- Generell uppräknings övrig verksamhet 5 554 tusen kronor för ökade lönekostnader
- Ramförändring justering av tidigare felaktig lokalkompensation, 17 500 tusen kronor
- Ramförändring ökad internränta 14 tusen kronor
- Återföring tillfälliga medel, -1 000 tusen kronor från beslut i Mål och budget 2022-2024

Uppdrag

- Nämnden får i uppdrag att tillsammans med kultur- och fritidsnämnden kraftsamla mot den ofrivilliga ensamheten bland äldre genom ett ökat stöd till våra äldreorganisationer på sätt som säkerställer likabehandling gentemot övriga föreningslivet.
- Nämnden får i uppdrag att utvärdera nuvarande modell för hemtjänst och därefter påbörja arbetet med ökad valfrihet oavsett var i kommunen hemtjänsttagaren bor. Arbetet ska ske med beaktande av kvalitet och en hållbar ekonomi.
- Nämnden får i uppdrag att fortsätta arbeta med att stegvis utöka pågående försöksverksamhet med fri ledsagning med fler individer.

I takt med att befolkningen blir äldre och friskare längre upp i åldrarna flyttas även åldern för när behovet av vård uppstår. De senaste åren har biståndsavdelningen inom Vård- och omsorgsnämnden uppvisat positiva budgetavvikelser för köp av verksamhet inom äldreomsorgen. Det är därför av vikt att justera nuvarande resursfördelningsmodell för att bättre spegla hur det ser ut i verkligheten. Under budgetperioden förflyttas åldern gradvis för vilka nämnden får ersättning för från tidigare 80 år till 85 år 2025.

Nämnden får lokalkompensation för hela hyreskostnaden för sina verksamhetslokaler. I en genomlysning av modellen för lokalkompensation har det framkommit att nämnden har blivit överkompenserad. Detta då det inte gjorts några avdrag för de hyresintäkter nämnden har. Inom äldreomsorgen fakturerar biståndsavdelningen hyra till de boende på de särskilda boendena Ljung, Slottsovalen, Djuröhemmet och Gustavsgården. Detta justeras nu i ramen.

Förskolenämnden

Nämnden har ansvar för fullgörande, uppföljning och utvärdering av kommunens uppgifter som huvudman för förskolan enligt skollagen. Det innebär att nämnden svarar för utförande av verksamheten i kommunal regi, inklusive mål och uppföljning av verksamheten, samt att de målgrupper som verksamheten riktar sig mot får en allsidig information om verksamheten och hur den fullgörs. Nämnden ansvarar för kommunens uppgifter som hemkommun inom förskola, pedagogisk omsorg och öppen förskola. I nämndens uppdrag ingår också att garantera och möjliggöra valfriheten inom förskolan.

Driftbudget

<i>Tkr</i>	År 2022	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026
Intäkter	0	-70 144	-70 144	-70 144	-70 144
Kostnader	0	415 982	415 870	417 983	423 774
Nettobudget	0	345 838	345 726	347 839	353 630
<i>Förändring</i>					
Tillkommer från tidigare utbildningsnämnden		337 175			
Volymförändringar		-4 250	-112	2 113	5 791
Uppräkning peng		9 000	0	0	0
Övr budgetjusteringar		3 913	0	0	0
Total justering	0	345 838	-112	2 113	5 791

Volymförändringar

- Volymkompensation för förskolan grundar sig på befolkningsprognosen och landar för 2023 på -45 barn, 2024 oförändrat, 2025 på +22 och 2026 på +52 barn

Budgetjusteringar

- Överföring 337 175 tusen kronor från tidigare Utbildningsnämnden. Justeringar kan komma att behöva göras i budgetrevideringen i samband med tertiärrapport 1

- Peng för förskolan räknas upp med 3%, sammanlagt tillförs nämnden 9 000 tusen kronor.
- Generell uppräknings övriga verksamheter 174 tusen kronor för ökade lönekostnader
- Ramförändring 200 tusen kronor för politiska arvoden
- Ramförändring höjd internränta 22 tusen kronor
- Ramförändring ökade lokalhyror 3 517 tusen kronor

Uppdrag

- Nämnden får i uppdrag att arbeta för att inkludera fristående förskolor i kommunens digitala förskolekö för att förenkla för vårdnadshavare och skapa en starkare sammanhållning.
- Nämnden får i uppdrag att tillsammans med grundskolenämnden se över strukturen för Värmdös förskole- och skolorganisation för att säkerställa att behov av platser kan mötas med långsiktig hållbarhet.
- Nämnden får i uppdrag att tillsammans med grundskolenämnden och inom ramen för Kommunstyrelsens skärgårdspaket ta fram ett förslag för utveckling av ö-skolorna för att säkerställa kvalitativ undervisning som lever upp till existerande lagkrav.
- Nämnden får i uppdrag att till verksamhetsplanen 2023 förändra brytgränsen i den socioekonomiska fördelningen i enlighet med skolkommissionen och SCBs framtagna index.
- Nämnden får i uppdrag att i nämndens verksamhetsplan för 2023 säkerställa att tilläggsbeloppen är ändamålsenliga utifrån uppställda mål.
- Nämnden får i uppdrag att tillsammans med Kultur- och fritidsnämnden, Grundskolenämnden och Tekniska nämnden arbeta för att kommunens verksamhetslokaler används på ett effektivt sätt.
- Nämnden får i uppdrag att arbeta med att stärka och utveckla barnens språkutveckling genom evidensbaserade metoder i förskolan.
- Nämnden får i uppdrag att tillsammans med Grundskolenämnden ta fram en instruktion för skolråd. Se text under Grundskolenämnden.

Genom en ny reglering i skollagen fastslås att varje hemkommun är skyldig att genom uppsökande verksamhet ta kontakt med vårdnadshavare till de barn som inte har en plats i förskolan och informera om förskolans syfte och barnets rätt till förskola. Regleringen ska tillämpas första gången i fråga om utbildning som påbörjas efter den 1 juli 2023. Bedömningen är att volymkompensationen som nämnden får i kombination med den centrala volymreserven är tillräcklig för att möta det ökade antal barn i förskolan som detta kan leda till.

Grundskolenämnden

Nämnden har ansvar för fullgörande, uppföljning och utvärdering av kommunens uppgifter som huvudman för grundskolan enligt skollagen. Det innebär att nämnden svarar för utförande av verksamheten i kommunal regi, inklusive mål och uppföljning av verksamheten, samt att de målgrupper som verksamheten riktar sig mot får en allsidig information om verksamheten och hur den fullgörs. Nämnden ansvarar för kommunens uppgifter som hemkommun inom förskoleklass, grundskola, grundsärskola och fritidshem. I nämndens uppdrag ingår också att garantera och möjliggöra valfriheten inom skolan.

Driftbudget

<i>Tkr</i>	År 2022	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026
Intäkter		-157 226	-157 226	-157 226	-157 226
Kostnader		936 294	934 973	934 190	933 708
Nettobudget	0	779 068	777 747	776 964	776 482
Förändring					
Tillkommer från tidigare utbildningsnämnden		751 977			
Volymförändringar		-3 294	-1 321	-783	-482
Uppräkning peng		19 743	0	0	0
Övr budgetjusteringar		10 642			
Total justering	0	779 068	-1 321	-783	-482

Volymförändringar

- Volymkompensation för grundskolan grundar sig på befolkningsprognosen och landar för 2023 på -50 elever, 2024 på -17 elever, 2025 på -4 elever och 2026 på +1 elever.
- Volymkompensationen för fritidshem grundar sig på befolkningsprognosen och landar för 2023 på +13 elever, 2024 på -7 elever, 2025 på -18 elever och 2026 på -11 elever

Budgetjusteringar

- Överföring 759 362 tusen kronor från tidigare Utbildningsnämnden. Justeringar kan komma att behöva göras i budgetrevideringen i samband med tertiärrapport 1
- Peng för grundskolan inklusive särskolan årskurs F-6 och fritids räknas upp med 3%
- Peng för grundskolan inklusive särskolan årskurs 7-9 räknas upp med 6%
- Generell uppräknings 382 tusen kronor för ökade lönekostnader
- Ramförändring 200 tusen kronor för politiska arvoden
- Ramförändring höjd internränta 63 tusen kronor
- Ramförändring ökade lokalhyror 9 997 tusen kronor

Uppdrag

- Nämnden får i uppdrag att redovisa hur den arbetar med att stärka den kommunala skolans identitet och attraktion.
- Nämnden får i uppdrag att tillsammans med Socialnämnden arbeta med trygghetsskapande åtgärder för främjande av arbetsro och trygghet i skolmiljö genom att stegvis införa socialpedagoger som stöd i klassrummet som kompletterar lärarna.
- Nämnden får i uppdrag att fortsätta arbetet mot problematisk skolfrånvaro och utveckla arbetet med närvaroexperten och kommungemensamma skolrutiner vid frånvaro
- Nämnden får i uppdrag att tillsammans med Förskolenämnden se över strukturen för Värmdös förskole- och skolorganisation för att säkerställa att behov av platser kan mötas med långsiktig hållbarhet.
- Nämnden får i uppdrag att tillsammans med Förskolenämnden utreda en inflationsskyddad förskole- och skolpeng med syftet att säkerställa stabilitet i finansieringen för att möjliggöra för fler lärare och pedagoger och mindre klasser.
- Nämnden får i uppdrag att arbeta för att inkludera fristående grundskolor i kommunens grundskolekö för att förenkla för vårdnadshavare och skapa en starkare sammanhållning.
- Nämnden får uppdrag att under mandatperioden undersöka möjligheten till spetsklasser för att möjliggöra lärande i olika takt.
- Nämnden får i uppdrag att i nämndens verksamhetsplan för 2023 säkerställa att tilläggsbeloppen är ändamålsenliga utifrån uppställda mål.
- Nämnden får i uppdrag att till verksamhetsplanen 2023 förändra brytgränsen i den socioekonomiska fördelningen i enlighet med skolkommissionen och SCBs framtagna index.
- Nämnden får i uppdrag att utreda möjlighet till särskilt stöd inom förskoleklass.
- Nämnden får i uppdrag att tillsammans med Förskolenämnden och inom ramen för Kommunstyrelsens skärgårdspaket ta fram ett förslag för utveckling av ö-skolorna för att säkerställa kvalitativ undervisning som lever

- upp till existerande lagkrav.
- Nämnden får i uppdrag att tillsammans med Kultur- och fritidsnämnden, Förskolenämnden och Tekniska nämnden arbeta för att kommunens verksamhetslokaler används på ett effektivt sätt.
- Nämnden får i uppdrag att tillsammans med Förskolenämnden ta fram en instruktion för skolråd i enlighet med nedan text.

Vid större strategiska beslut som påverkar vårdnadshavare och barn ska medborgardialog genomföras. Det namnges då skolråd som består av representanter för skolornas föräldraråd. Skolrådet ska precis som nuvarande råd inom kommunen (pensionärsråd, rådet för funktionshinderfrågor) fungera som ett sätt för nämnderna att få inspel inför beslutsfattandet. Nämnderna kopplade till utbildningsområdet har full rådgivning över beslutsfattandet.

Arbetet med att erbjuda ett forum för skoldialog med föreläsning och dialog i caféforum med stöd av utbildningskontorets tjänstemän och utredare ska fortsätta. Skoldialogen utgår från evidensbaserad forskning inom olika ämnen kopplade till skola och förskola. Medverkar gör presidiet och nämndledamöter från nämnderna kopplade till utbildning samt tjänstemän.

Gymnasie- vuxenutbildnings- och arbetslivsnämnden

Gymnasie- vuxenutbildnings- och arbetslivsnämnden ansvarar för fullgörande, uppföljning och utvärdering av kommunens uppgifter som huvudman för gymnasieskolan enligt skollagen. Det innebär att nämnden svarar för utförande av verksamheten i kommunal regi samt för kommunens uppgifter som hemkommun inom gymnasieskolan och gymnasiesärskola. Nämnden har också ansvar för kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna, yrkeshögskola, arbetsfrämjande insatser, samt för mottagande och bosättning av nyanlända. I nämndens uppdrag ingår även ekonomiskt bistånd, vissa andra insatser med stöd av socialtjänstlagen samt budget- och skuldrådgivning.

Driftbudget

<i>Tkr</i>	År 2022	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026
Intäkter	-43 012	-169 557	-169 557	-169 557	-169 557
Kostnader	115 416	463 800	469 455	471 800	467 162
Nettobudget	72 404	294 243	299 898	302 243	297 605
Förändring					
Tillkommer från tidigare		215 662			
Utbildningsnämnden					
Volymförändringar		6 014	6 155	2 345	-4 638
Övr budgetjusteringar		163	-500		
Total justering		221 839	5 655	2 345	-4 638

Volymförändringar

- Volymkompensation för gymnasieskolan grundar sig på befolkningsprognosen och landar för 2023 på +20 elever, 2024 på +20 elever, 2025 på -17 elever och 2026 på -43 elever

Budgetjusteringar

- Överföring 215 662 tusen kronor från tidigare Utbildningsnämnden för gymnasieskolan. Justeringar kan komma att behöva göras i budgetrevideringen i samband med tertialrapport 1
- Generell uppräknig 1 663 tusen kronor för ökade lönekostnader
- Fortsatt besparing -500 tusen kronor 2023 och -500 tusen kronor 2024
- Återföring tillfälliga medel, -1 000 tusen kronor från beslut i Mål och budget 2022-2024

Uppdrag

- Nämnden får i uppdrag att säkerställa samverkan inom gymnasieskolan
- Nämnden får i uppdrag att utreda hur matchningen mellan det lokala näringslivets behov och det lokala arbetskraftsutbudet kan öka med verktyg som validering, lärlingsutbildningar, inriktning av gymnasieprogram och YH-utbildningar.
- Nämnden får i uppdrag att säkerställa sommarjobbssatsning, inklusive sommarjobbsmässor, för att öka matchningen mellan unga, det lokala näringslivet och kommunen.
- Nämnden får i uppdrag att utreda huruvida underlag finns för att skapa, eller

främja, utbildningar som bidrar till kompetensförsörjning inom hållbara näringar. Både som yrkesutbildning och gymnasial linje.

Utifrån den tidigare åtgärdsplan som tagits fram för minskade kostnader inom ekonomiskt bistånd finns fortsatta besparingar på motsvarande 1 000 tusen kronor för perioden 2023-2024. Under 2021 har ett stort arbete genomförts i verksamheten genom ett stärkt arbetsmarknadsfokus och en tydligare balans mellan rättigheter och skyldigheter för dem som söker eller uppbär ekonomiskt bistånd. Arbetssättet har bidragit till att fler har gått vidare till egenförsörjning och studier och kostnaden för ekonomiskt bistånd har minskat.

Den största delen av kostnaden för gymnasieskolan bestäms av den länsgemensamma prislistan för gymnasieskolan samt individuella behovsbedömningar för gymnasiesärskolan har nämnden begränsade möjligheter att påverka dessa kostnader. Den länsgemensamma prislistan är föreslagen att räknas upp med 1,8 procent. Då genomsnittspengen för Värmdöelever har sjunkit som en följd av att fler väljer teoretiska program bedöms höjning kunna finansieras inom befintlig ram. Prislistan fastslås i december av Storstockholm. En preliminär lista återfinns i bilaga 1 Pengbilaga.

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar främst för kommunens verksamheter inom kultur, idrott, friluftsliv och fritid. Nämndens verksamhet styrs i liten utsträckning av lagstiftning.

Driftbudget

<i>Tkr</i>	År 2022	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026
Intäkter	-13 553	-13 553	-13 553	-13 553	-13 553
Kostnader	105 916	106 017	106 017	106 017	106 017
Nettobudget	92 363	92 464	92 464	92 464	92 464
<i>Förändring</i>					
Budgetjusteringar		101	0	0	0

Budgetjusteringar

- Generell uppräknings 1 144 tusen kronor för ökade lönekostnader
- Ramförändring höjd internränta 257 tusen kronor
- Ramförändring justering lokalkompensation -1 200 tusen kronor
- Återföring tillfälliga medel, -100 från beslut i Mål och budget 2022-2024

Uppdrag

- Nämnden får i uppdrag att tillsammans med Vård- och omsorgsnämnden kraftsamla mot den ofrivilliga ensamheten bland äldre genom ett ökat stöd till våra äldreorganisationer på sätt som säkerställer likabehandling gentemot övriga föreningslivet.
- Nämnden får i uppdrag att arbeta vidare på att möjliggöra för parasport vid kommunens frilufts- och idrottsanläggningar.
- Nämnden får i uppdrag att undersöka möjligheten att på ett ekonomiskt försvarbart sätt återförhyra en större yta för ett medskapande kulturhus för alla åldrar.
- Nämnden får i uppdrag att arbeta förebyggande med social inkludering i idrotten och ska utvärdera möjligheten att ge stöd direkt till föreningslivet för verksamhet i anslutning till skoldagen och innan träning. Resultatet ska utvärderas.
- Nämnden får i uppdrag att utveckla ridsporten i kommunen och ge fler barn chans att börja på ridskola.
- Nämnden får i uppdrag att arbeta för möjlighet till kolloverksamhet på sommaren för fler barn och unga.
- Nämnden får i uppdrag att tillsammans med Grundskolenämnden, Förskolenämnden, Kommunstyrelsen och Tekniska nämnden arbeta för att kommunens verksamhetslokaler används på ett effektivt sätt.
- Nämnden får i uppdrag att i samarbete med civilsamhället och näringslivet arrangera Värmdöfestivalen. Detta ska ske inom ram.

Nämnden får lokalkompensation för hela hyreskostnaden för sina verksamhetslokaler. I en genomlysning av modellen för lokalkompensation har det framkommit att nämnden har blivit överkompenserad. Detta då det inte gjorts några avdrag för de hyresintäkter nämnden har. Detta justeras nu i ramen. Ytterligare justeringar kan vara nödvändiga kommande år.

Värmdö kommun stödjer tillsammans med Stockholms paraiddrottsförbund och RF/SISU Stockholm föreningarna att arbeta med parasporten inom föreningens idrott. Under 2021 utfördes en tillgänglighetsinventering av alla idrottslokaler och anläggningar på uppdrag av Kultur- och fritidsnämnden. Inventeringen visar på vad

som behöver göras för att öka tillgängligheten. Under hösten 2022 är en tillgänglighetsplan för kommunens friluftsområden och anläggningar under framtagning. Denna plan inkluderar utebad, gillplatser etc. Detta arbete bör ligga till grund för nämndens uppdrag ovan.

Bygg- miljö- och hälsoskyddsnämnden

Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden ansvarar för att, med utgångspunkt från fullmäktiges riktlinjer samt regler i plan- och bygglagen, miljöbalken, livsmedelslagen med tillhörande lagstöd inom verksamhetsområdet, pröva frågor om framför allt anmälningar eller ansökningar om bygglov, små avloppsanläggningar och strandskydd.

Driftbudget

<i>Tkr</i>	År 2022	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026
Intäkter	-41 465	-41 465	-41 465	-41 465	-41 465
Kostnader	46 077	47 128	47 128	47 128	47 128
Nettobudget	4 612	5 663	5 663	5 663	5 663
<i>Förändring</i>					
Budgetjusteringar		1 051	0	0	0

Budgetjusteringar

- Generell uppräknings 1 051 tusen kronor för ökade lönekostnader

Uppdrag

- Nämnden får i uppdrag att tillsammans med Kommunstyrelsen arbeta för bättre kundbemötande och ett högre Nöjd-kund-index (NKI)

Tekniska nämnden skattefinansierad verksamhet

Tekniska nämnden ansvarar för följande verksamhetsområden: trafik, renhållning och snöröjning, kommunalt vatten och avlopp, gatu- och parkfrågor samt driften av idrottsanläggningar och friluftsliv. Nämndens ansvar innefattar drift och nyanläggning beträffande avfallshantering, vatten och avlopps verksamhet, väghållning, operativa trafik- och lokala kollektivtrafikfrågor, jakt och viltvård, skötsel av skogs- och parkmark samt drift och skötsel av förskole- och skolgårdar, idrottsanläggningar, rörliga friluftslivet och is-yltor. Nämnden ansvarar också för de fastigheter som har kommunala anläggningar/verksamhetslokaler samt förvaltning av kommunens samtliga hyresavtal.

Driftbudget

<i>Tkr</i>	År 2022	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026
Intäkter	-283 499	-283 499	-283 499	-283 499	-283 499
Kostnader	373 533	379 488	378 428	378 918	378 793
Nettobudget	90 034	95 989	94 929	95 419	95 294
Budgetjusteringar		5 955	-1 060	490	-125

Budgetjusteringar

- Generell uppräknig 1 110 tusen kronor för ökade lönekostnader
- Ramhöjning driftkostnader 585 tusen kronor
- Ramförändring höjd internränta 2 369 tusen kronor
- Ramförändring flytt av medel för internservice 116 tusen kronor från Kommunstyrelsen
- Tillfälliga medel utvecklande av användning av drönare 1 650 tusen kronor
- Tillfälliga medel digitalisering detaljplaner -125 tusen kronor, återförs 2024

Uppdrag

- Nämnden får i uppdrag att säkerställa en rening av dag- och lakvatten från deponin samt krossupplaget vid Ekobacken till dess att domslut om ansvar vinner laga kraft.
- Nämnden får i uppdrag att säkerställa en uppdaterad underhållsplan för lokaler inom äldreomsorgen och förskole- och grundskoleverksamheterna.

- Nämnden får i uppdrag att tillsammans med Kommunstyrelsen, Kultur- och fritidsnämnden, Grundskolenämnden och Förskolenämnden arbeta för att kommunens verksamhetslokaler används på ett effektivt sätt.

Under 2022–2025 kommer ett antal gång- och cykelvägar, allmänna anläggningar samt sporthallen i Charlottendal att avslutas vilket innebär ökade driftskostnader. Driftkostnader för Charlottendals sporthall uppgår till 800 tusen kronor men halvårseffekten på 400 tusen kronor ligger i nämndens ram sedan 2022.

Inom tekniska nämnden pågår ett arbete som handlar om att använda drönare till olika mätuppdrag och flygfotografering som idag till viss del utförs av externa konsulter. Vid införandet av drönare samt införandet av ett förändrat arbetssätt som innebär att fastighetsägare själva kan ta ut nybyggnadskartor kommer tid att frigöras för att istället kunna utföra interna mätuppdrag samt tid för stöd vid framtagande av digitala skötselplaner. Den ekonomiska effekten innebär lägre intäkter för nybyggnadskartor men även lägre kostnader för externa konsulter inom planavdelningen på KS samt en effektivare resursplanering.

Digitalisering av detaljplaner samt fastighetsutredning kommer att pågå till juni 2023, då beräknas alla befintliga detaljplaner vara klara. Nämnden fick 250 tusen kronor för detta i budgetrevideringen 2022. Nämnden tillförs här ytterligare 125 tusen kronor enligt revideringsbeslutet. Totalt 375 tusen kronor återförs 2024.

Tekniska nämnden taxefinansierad verksamhet

Resultatbudget Vatten -och avloppskollektivet

<i>Tkr</i>	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026
Intäkter	-166 171	-174 406	-188 669	-197 769
Kostnader	169 391	178 077	186 204	197 069
Resultat	3 220	3 671	-2 465	-700
Balanserat resultat	-2 372	1 299	-1 166	-1 868
Justering taxa	7%	6%	5%	3%

En taxeökning på 7% är nödvändig för att resultatet ska balanseras under en treårsperiod. Taxekollektivens årliga resultat balanseras över till nästkommande år

för att mötas med en eventuell höjning eller sänkning av taxan. Underskott ska hämtas tillbaka inom en treårsperiod.

Ökning av internräntan med 0,25% påverkar kapitalkostnaderna. Både för det som redan finns i anläggningsregistret och för de kommande pågående investeringarna.

Dessutom för kollektivet ökade kostnader för drivmedel för att uppnå kommunens miljö- och klimatmål gällande övergång till icke fossila bränslen.

Förbrukningskostnaderna ökar också dels på grund av ökade volymer samt på grund av kostnadsökningar från Stockholms Vatten och Käppala.

Resultatbudget Avfall- och slamkollektiv

<i>Tkr</i>	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026
Intäkter	-100 992	-101 436	-101 436	-101 436
Kostnader	101 109	-101 436	101 436	-101 436
Resultat	117	0	0	0
Balanserat resultat	750	750	750	750

Eftersom resultatet beräknas balanseras under 2023 krävs ingen taxehöjning från 2024 och framåt, utan enbart höjning enligt index.

Ekonomiska ramar bolagskoncernen 2023-2026

Bolagskoncernens ekonomiska resultat

<i>Tkr</i>	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026
Kommunhuset i Värmdö AB (KIVAB)	3 500	3 500	3 500	3 500
Gustavsbergshuset AB	-6 500	-6 000	-6 500	-6 000
Värmdö Hamnar AB	5 500	5 500	7 000	7 500
Värmdö Bostäder AB	30 400	35 800	28 500	30 500
Totalsumma	32 900	38 800	32 500	35 500

Investeringsbudget kommunkoncernen 2023-2026

Kommunfullmäktige beslutar investeringsbudget som rambudget. Respektive nämnd får disponera medel inom sin rambudget och sitt ansvarsområde om besluten följer kommunfullmäktiges intention och beslut. Alla inspel som är gjorda till Mål och

budget tydliggör planering och prioritering inom budgetperioden.

Budgetramen är beslutad utifrån förväntat årligt kassaflöde.

Kommunkoncern

Tkr	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026
Skattefinansierade	193 100	121 850	106 550	85 950
Taxefinansierad	334 000	333 500	346 600	358 500
Lokalbestånd	128 466	25 000	25 000	25 000
Exploateringsprojekt	25 802	30 801	215 731	369 082
Summa investering kommun	681 368	511 151	693 881	838 532
Bolagskoncern	299 900	444 800	530 800	249 000
Totalsumma kommunkoncern	981 268	955 951	1 224 681	1 087 532

Skattefinansierade rambudget nämnd

Tkr	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026
Kommunstyrelsen	84 500	38 950	26 550	25 950
Kultur- och fritidsnämnden	17 100	2 000	2 000	2 000
Vård- och omsorgsnämnden	3 500	3 500	3 500	3 500
Förskolenämnden	2 500	2 500	2 500	2 500
Grundskolenämnden	3 500	3 500	3 500	3 500
Gymnasie- vuxenutbildnings- och arbetslivsnämnden	4 000	4 000	4 000	4 000
Teknisk nämnd	78 000	67 400	64 500	44 500
Totalsumma	193 100	121 850	106 550	85 950

Namngivna projekt/grupper

Kommunstyrelse

- Anläggning
- Inventarier
- Digitalisering
- Naturvårdsåtgärder
- Reservkraft
- IT-säkerhet
- Djurö marina fältstation

Förskolenämnden

- Inventarier
- Reinvestering

Grundskolenämnden

- Inventarier
- Reinvestering

Kultur- och fritidsnämnden

- Inventarier
- Reinvestering

Vård- och omsorgsnämnden

- Inventarier
- Reinvestering

Gymnasie- vuxenutbildnings- och arbetslivsnämnden

- Inventarier
- Reinvestering

Tekniska nämnden

- Gång och cykelvägar
- Infrastruktur
- Klimat- och miljöinvesteringar
- Maskiner och inventarier
- Verksamhetslokaler

Taxefinansierad

Tkr	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026
Teknisk nämnd (avfall)	19 000	3 500	2 600	3 500
Teknisk nämnd (vatten och avlopp)	315 000	330 000	344 000	355 000
Totalsumma	334 000	333 500	346 000	358 500

Teknisk nämnd (avfall)

- Maskiner och inventarier
- Återvinningscentral

Teknisk nämnd (vatten och avlopp)

- Anläggningar
- Dagvatten
- Huvudledning
- VA-utbyggnad
- Reinvestering

Lokalbestånd

Tkr	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026
Kommunstyrelse	128 466	25 000	25 000	25 000
Totalsumma	128 466	25 000	25 000	25 000

Formellt ägs hela budgeten för lokalbestånd av kommunstyrelsen och nedan fördelning är uppdelad på verksamhetsdrivande nämnd. Det vill säga den nämnden som ansvarar för att planera försörjning av offentligt finansierad service inom sitt område samt efter att de enskilda projekten är klara är ansvariga för finansiering av drift, antingen i egen regi eller via en extern utförare.

Kommunstyrelsen

- Ekvallen (issporter, bandy, racket, tennis)

Vård- och omsorgsnämnden

- Flertalet förstudier uppstart

Teknisk nämnd

- Badhuset, Kattholmen
- Båttvätt Gustavsberg centrum
- Tornhuset byte tak
- Gustavsbergs Bistro
- Pumphus och garage Sjösala

Kultur- och fritidsnämnden

- Kulturhus hyresgäst Anpassning
- Charlottendals idrottshall
- Ridhus i Evlinge

Exploateringsprojekt

Exploateringsverksamheten omfattar en stor del av kommunkoncernens investeringsbudget och utgör en väsentlig del i utvecklingen av kommunen och dess infrastruktur. Gustavsbergprojektet är ett omfattande projekt som inkluderas i siffrorna nedan.

Tkr	Total projektbudget	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026
Exploateringsprojekt	-55 512	-4 463	-58 868	1 804	-72 019
Inkomster	-1 963 204	-39 341	-130 845	-229 964	-474 160
Utgifter	1 907 692	34 878	71 977	231 768	402 141
Varav investeringsutgifter	1 539 027	25 802	30 801	215 731	369 082

*I den totala projektbudgeten ingår även budget utanför budgetperioden

Bolagskoncern

Tkr	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026
Gustavsbergsbadet AB	2 000	1 000	1 000	1 000
Värmdö hamnar AB	5 000	39 800	27 800	-
Värmdö bostäder AB	292 900	404 000	502 000	248 000
Totalsumma	299 900	444 800	530 800	249 000

Namngivna projekt/grupper

- Nybyggnad Värmdö bostäder
- Successionsprojekt Värmdö bostäder
- Reinvestering Gustavsbergsbadet
- Nybyggnad för kustbevakningen Värmdö hamnar

Balansbudget

Tkr	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026
Anläggningstillgångar	6 370 934	6 694 786	7 184 971	7 803 412
Omsättningstillgångar	709 943	703 543	697 143	690 743
Summa tillgångar	7 080 877	7 398 329	7 882 114	8 494 155
Årets resultat	29 049	83 435	112 790	122 495
Resultatutjämningsreserv	71 431	71 431	71 431	71 431
Övrigt eget kapital	1 653 047	1 682 096	1 765 531	1 878 321
Summa eget kapital	1 753 527	1 836 962	1 949 752	2 072 247
Avsättningar	581 451	688 285	699 218	704 939
Summa avsättningar	581 451	688 285	699 218	704 939
Långfristiga skulder	4 156 930	4 284 113	4 644 175	5 128 000
Kortfristiga skulder	588 969	588 969	588 969	588 969
Summa skulder	4 745 899	4 873 082	5 233 144	5 716 969
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	7 080 877	7 398 329	7 882 114	8 494 155

Finansieringsbudget

Tkr	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026
Löpande verksamhet				
Årets resultat	29 049	83 435	112 790	122 495
Avskrivningar	170 966	187 299	203 695	220 091
Pensionsavsättningar	92 142	106 834	10 933	5 721
Kassaflöde från den	292 157	377 568	327 418	348 307
löpande verksamheten				
Investeringsverksamheten				
Materiella och immateriella anläggningstillgångar	-681 368	-511 151	-693 881	-838 532
Inkomster exploateringsprojekt	14 188	16 700	101 472	141 868
Inkomster anslutningsavgifter	57 000	70 750	100 000	100 000
Kassaflöde från	-610 180	-423 701	-492 409	-596 664
investeringsverksamheten				
Eget kapital, avsättningar och skulder				
Förändring långfristiga fordringar	6 400	6 400	6 400	6 400
Extern upplåning	311 623	39 733	158 591	241 957
Kassaflöde från	318 023	46 133	164 991	248 357
finansieringsverksamheten				
Total summa	0	0	0	0

Resultaträkningsbudget

Tkr	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026
Verksamheten intäkter	584 735	591 230	591 780	612 420
Verksamhetens kostnader	-3 134 174	-3 197 994	-3 276 620	-3 407 759
Avskrivningar	-170 966	-187 299	-203 695	-220 091
Verksamhetens nettokostnader	-2 720 405	-2 794 063	-2 888 535	-3 015 430
Skatteintäkter	2 618 265	2 736 070	2 849 043	2 962 142
Generella statsbidrag och utjämning	216 170	233 007	240 465	262 158
Finansiella intäkter	-3 019	-4 221	-4 917	-5 025
Finansiella kostnader	88 000	95 800	93 100	91 400
Årets resultat	29 049	83 435	112 790	122 495

Driftsbudget 2023-2026

(tkr)	2023	2024	2025	2026
Kommunfullmäktige	-9 837	-9 955	-10 076	-10 199
Valnämnden	-857	-2 902	-857	-4 553
Kommunstyrelsen	-257 146	-227 146	-226 246	-225 946
Överförmyndarnämnden	-3 947	-4 047	-4 147	-4 247
Socialnämnden	-115 434	-113 976	-114 709	-116 609
Vård- och omsorgsnämnden	-614 257	-635 799	-650 943	-668 856
Gymnasie- och vuxenutbildnings- och arbetslivsnämnden	-294 243	-299 898	-302 243	-297 605
Grundskolenämnd	-779 068	-777 747	-776 964	-776 482
Förskolenämnd	-345 838	-345 726	-347 839	-353 630
Kultur- och fritidsnämnden	-92 464	-92 464	-92 464	-92 464
Bygg-, miljö och hälsoskyddsnämnden	-5 663	-5 663	-5 663	-5 663
Tekniska nämnden (skattefin.)	-95 989	-94 929	-95 419	-95 294
Nämndernas nettokostnader	-2 614 743	-2 610 252	-2 627 570	-2 651 548
Pensionskostnader, löneskatt mm.	-99 529	-118 970	-43 547	-39 547
Fastighetsskatt och övriga kostnader	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Anslag för kapitalkostnadskompensation	-6 300	-11 500	-13 000	-20 000
Anslag för lokalkostnadskompensation	-7 215	-17 215	-25 015	-33 015
Intern ränta	51 002	50 000	50 000	50 000
Anslag för saneringskostnader	-1 500	-1 500	-9 000	-28 000
Övriga intäkter	1 000	1 000	1 000	1 000
Statsbidrag maxtaxa o kval.bidrag	10 500	10 500	10 500	10 500
Infrastrukturstöd skärgård	-10 270	-10 270	-10 270	-10 270
Centrala Gustavsberg	-4 400	-8 700	-8 900	-3 000
<i>Reserverat uppräknig och framtida behov</i>	-22 950	-61 156	-191 732	-270 550
Centrala poster	-90 662	-168 811	-240 964	-343 882
Verksamhetens nettokostnader	-2 705 405	-2 779 063	-2 868 535	-2 995 430
Centralt avsatt utrymme, volymer	-7 500	-7500	-10000	-10000
Centralt avsatt utrymme, konjunktur mm	-7 500	-7500	-10000	-10000
Verks. nettokostn. inkl reserver	-2 720 405	-2 794 063	-2 888 535	-3 015 430
Kommunalskatt	2 625 404	2 736 070	2 849 043	2 962 142
Avräkning skatt	-7 139			
Summa skatteintäkter	2 618 265	2 736 070	2 849 043	2 962 142
Inkomstutjämningsbidrag	35 226	55 206	78 311	110 123
Kostnadsutjämningsbidrag	9 658	10 263	10 936	16 882
Regleringsposten inkl övr generella statsbidrag	71 188	70 453	54 994	39 937
Kommunal fastighetsavgift	147 509	147 509	147 509	147 509
LSS-utjämning	-68 885	-69 724	-70 585	-71 593
Övriga generella bidrag	21 474	19 300	19 300	19 300
Summa utjämningsystem	216 170	233 007	240 465	262 158
Summa skatt och utjämningsystem	2 834 435	2 969 077	3 089 508	3 224 300
Finansiella poster	-43 200	-53300	-66200	-67700
Ränta på pensionsskuld	-41 781	-38279	-21983	-18675
Summa finansnetto	-84 981	-91579	-88183	-86375
Årets resultat	29 049	83 435	112 790	122 495

Finansiell analys

I inriktningsmålet för god ekonomisk hushållning har indikatorer identifierats. I detta avsnitt följer en analys över vad drift- och investeringsbudget innebär för Värmdö kommuns långsiktiga finansiella ställning och utveckling

Årets resultat

Ett långsiktigt övergripande mål för kommunen är att ha en resultatnivå på 4% 2030. Resultatnivån definieras som resultat efter jämförelsestörande poster i relation till intäkter från skatter, utjämning och generella bidrag. Måttet visar på kommunens utrymme att investera och tackla oförutsedda händelser. Ett högre resultat bidrar till en högre självfinansiering av investeringar och därmed en förbättring av soliditeten.

De senaste åren har resultaten legat på en relativt hög nivå. Detta beror till stor del på effekter från Coronapandemin med betydligt större ökning i skatteintäkter och statsbidrag än förväntat och minskade kostnader på grund av minskad efterfrågan på kommunens tjänster på grund av de restriktioner som rådde i samhället. Viss del av resultatet beror också på systematiskt förbättringsarbete som pågått inom kommunen inte minst inom socialnämnden. Detta har gjort att kommunen står bättre rustad nu när svårare ekonomiska tider väntas och det är av stor vikt att det systematiska förbättringsarbetet fortsätter.

Soliditet

Soliditeten definieras som totalt eget kapital genom totala tillgångar. Det visar i vilken utsträckning kommunens tillgångar har finansierats med eget kapital respektive skulder, och är ett mått på kommunens långsiktiga handlingsutrymme. En viktig förutsättning för god ekonomisk hushållning är att soliditeten över en längre period inte försvagas utan behålls eller utvecklas i positiv riktning. Värmdö kommuns långsiktiga mål är en soliditet på 30 procent. Det innebär att 30 procent av de totala tillgångarna ska vara finansierade med eget kapital.

Värmdö kommun har förbättrat sin soliditet de senaste åren. Kommunen har dock ett stort investeringsbehov kommande år. Detta i kombination med lägre möjligheter till höga ekonomiska resultat riskerar att påverka soliditeten negativt. En ökad

prioritering bland investeringarna kommer att vara nödvändig för att säkerställa en långsiktig positiv utveckling av soliditeten. Speciellt i en tid av ökade kostnader på lån.

Soliditeten räknas fram genom formeln
(eget kapital / tillgångar)

Självfinansieringsgrad

Självfinansiering av investeringar definieras av hur stor del av investeringar som finansieras med egna medel, det vill säga årets resultat justerat med ej likvidpåverkande poster. Ett mått på 100 procent eller högre innebär att kommunen ej har behövt låna för att finansiera årets investeringar. Självfinansieringsgraden är relaterad till soliditeten genom att en hög självfinansieringsgrad förbättrar kommunens soliditet. Måttet är dock betydligt mer volatilt än soliditetsmåttet.

Många av kommunens investeringar, till exempel i gator, parker, skolor och idrottsanläggningar, ger ingen ekonomisk avkastning. Lånefinansiering av dessa investeringar innebär ökade räntekostnader som inte direkt möts av ökade intäkter. En målsättning är därför att på längre sikt åstadkomma en hög grad av egenfinansiering av investeringarna.

Kommunens ersättningsinvesteringar ska finansieras med egna medel. Detta innebär att ersättningsinvesteringarna kan genomföras utan att kommunens ekonomi belastas av extra räntekostnader.

Självfinansieringsgraden har de senaste åren varit mycket stark tack vare goda resultat samt att flertalet investeringar blivit försenade på grund av osäkerhet i omvärlden samt kraftigt försenade leveranser. Prognosen framåt är att investeringarna ökar igen och kommer ta mer kapital i anspråk. Detta kommer att kräva prioritering för att säkerställa att kommunens finansiella ställning är fortsatt stark.

Självfinansieringsgraden tas fram genom formeln
(årets resultat + avskrivningar / totalt kassaflöde för investeringar)

Kapitalkostnader som procent av nettodriftskostnader

Syftet med nyckeltalet är att säkerställa att investeringsverksamheten inte begränsar budgetutrymmet för övrig verksamhet på sikt. Alla investeringar medför driftkostnader i form av kapitalkostnader som består av avskrivningar och internränta. Kapitalkostnaderna (avskrivningar och internränta) ska max uppgå till maximalt 8 procent av kommunens nettokostnader.

Kapitalkostnader kommer att öka kommande år till följd av nya investeringar. Detta kan medföra att kapitalkostnaderna tar en större del av kommunens driftmedel i anspråk. För att motverka detta behöver framtida investeringar prioriteras.

Nyckeltal tas fram genom formeln
(kapitalkostnader/verksamhetens nettokostnader)

Nettokostnad per invånare

Nettokostnadsutvecklingen definieras som förändringen i kommunens nettokostnader per invånare i kommunen. Nettokostnadsutvecklingen per invånare ska inte överstiga 3 procent i snitt under mandatperioden.

Nettokostnaden per invånare är ett mått för att säkerställa att inte kostnaderna för drift stiger för snabbt. 2020 sjönk kostnaderna för att sedan öka. Arbetet med att hålla en jämn nivå på utvecklingen kommande år är stort och förväntas ligga strax under 2%.

Nettokostnadsutvecklingen per invånare tas fram genom formeln
(Utveckling nettokostnad per invånare föregående år/utveckling nettokostnad innevarande år)

Balanskravsresultat

För Sveriges kommuner gäller balanskravet, vilket innebär att kommunernas intäkter varje enskilt år måste överstiga kostnaderna. Det finns en möjlighet för kommunerna att i balanskravsutredningen reservera delar av ett positivt ekonomiskt resultat i en resultatutjämningsreserv. Reserven kan senare användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. Om kostnaderna är större än intäkterna ett enskilt räkenskapsår

uppstår ett underskott som ska återställas inom de tre påföljande åren. Balanskravet avser kommunens nämnds- och förvaltningsorganisation.

Kommunens ekonomiska resultat (sista raden på resultaträkningen) är utgångspunkten vid avstämningen av balanskravet. Resultatet korrigeras för realisationsvinster (försäljning av fastigheter).

	<i>Balanskravsutredning</i>	
=	Budgeterat resultat enligt resultaträkningen	29 049
-	reducering av samtliga realisationsvinster	0
+	<i>justering för realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet</i>	0
+	<i>justering för realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet</i>	0
+	<i>realiserade förluster i värdepapper</i>	0
-	<i>justering för återföring av realiserade förluster i värdepapper</i>	0
=	Budgeterat resultat efter balanskravsjusteringar	29 049
-	<i>reservering av medel till resultatutjämningsreserv</i>	0
+	<i>användning av medel från resultatutjämningsreserv</i>	0
+	återföring av reservering (AFA)	0
=	Årets balanskravsresultat	29 049

Enligt kommunens riktlinjer för god ekonomisk hushållning kan kommunen avsätta den del av resultatet som överstiger 4 procent av skatter och statsbidrag till resultatutjämningsreserv. Då det budgeterade resultatet uppgår till 1,0 procent, budgeteras inte för avsättning eller användande av resultatutjämningsreserv 2023.

Bilagor

- Bilaga 1 Värmdö kommuns Pengbilaga
- Bilaga 2 Ägardirektiv KIVAB-koncernen
- Bilaga 3 Styrssystem i Värmdö kommun
- Bilaga 4 Mål för mandatperioden
- Bilaga 5 Investeringspolicy
- Bilaga 6 Riktlinjer för god ekonomisk hushållning
- Bilaga 7 Taxor och avgifter – se separat dokument

Bilaga 1 Pengbilaga

Värmdö kommun fördelar resurser genom *peng* till ett flertal verksamhetsområden, såväl till enheter i egen regi som till fristående enheter. *Pengen* är per definition schablonmässig och ska representera en genomsnittskostnad för verksamheten den ska finansiera. I nästa steg, inom respektive utförande enhet, förutsätts att resurserna riktas och fördelas utifrån specifika behov och individuella hänsynstaganden, när så erfordras.

Utbildning - pengnivåer 2023

Förskola skolpeng

Förskola	Kronor per år		
Kommunal	1-3 år	4-5 år	Allmän förskola
> 25 timmar	155 226	127 901	-
< 25 timmar	128 485	106 626	-
15 timmar	-	-	62 918
Fristående	1-3 år	4-5 år	Allmän förskola
> 25 timmar	164 540	135 575	-
< 25 timmar	136 194	113 023	-
15 timmar	-	-	66 693

I pengbelopp ingår lokalpeng som justeras efter faktiska kostnader. Höjningen av skolpeng är 3 procent exklusive lokalpeng.

Tilläggsbelopp beräknas individuellt utifrån förskolans extraordinära åtgärder för det enskilda barnet.

Ersättning för barnomsorg utanför ordinarie ramtid

	Kr/timme
Vardag tidig morgon/kväll	271
Vardag natt	323
Helg	327
Helg natt	378
Storhelg	383
Storhelg natt	454
Administrativ tid 2 tim/vecka	430

Socioekonomiskt bidrag inom förskola

Fördelning sker enligt det uppdrag som förskolenämnden erhållit av kommunfullmäktige i föreliggande Mål och Budget. Brytgränsen i den socioekonomiska fördelningen ska ske i enlighet med skolkommissionen och SCBs framtagna index.

Pedagogisk omsorg (familjedaghem) skolpeng

Pedagogisk omsorg		Kronor per år	
Fristående		1-3 år	4-5 år
> 25 timmar	-	161 345	132 943
< 25 timmar	-	133 550	110 829
Förskoleklass	43 869	-	-
Årskurs 1-3	42 994	-	-
Årskurs 4-5	15 357	-	-

Grundskola skolpeng

Kronor per år		
Grundskola	Kommunal	Fristående
Förskoleklass	82 049	86 971
Årskurs 1-3	86 403	91 587
Årskurs 4-6	91 120	96 587
Årskurs 7-9	102 214	108 346
Tilläggsbelopp	Kommunal	Fristående
Modersmål	8 540	9 051
Särskilt verksamhetsstöd	Kommunal	Fristående
Nivå 1	206 325	-
Nivå 2	312 090	-

I pengbelopp ingår lokalpeng som justeras efter faktiska kostnader. Höjningen av skolpeng är 3

procent för förskoleklass till årskurs 6 och 6 procent för årskurs 7 till 9 exklusive lokalpeng.

Tilläggsbelopp beräknas individuellt utifrån skolans extraordinära åtgärder för den enskilda eleven. För samtliga elever i Värmdös kommunala skolor utbetalas ett generellt verksamhetsstöd i stället för tilläggsbelopp. Värmdös kommunala skolor kan ansöka om särskilt verksamhetsstöd. De elever som man ansöker om särskilt verksamhetsstöd för ska vara i behov av ett kontinuerligt individuellt extraordinärt stöd utifrån vissa beslutade kriterier som ska vara uppfyllda.

Fritidshem skolpeng

Kronor per år		
Fritidshem	Kommunal	Fristående
Förskoleklass	41 385	43 869
Årskurs 1 - 3	40 560	42 994
Årskurs 4 - 5	14 488	15 357

Grundsärskola skolpeng

(Kronor)	Grund-belopp	Elevass/ pers resurs	Summa kr per år	Behovs- grupp
Grundsärskola 1 - 6	252 282	0	252 282	1
Grundsärskola 1 - 6	252 282	69 171	321 453	2
Grundsärskola 7 - 9	309 198	0	309 198	1
Grundsärskola 7 - 9	309 198	71 185	380 383	2
Grundsärskola F - 9	309 198	140 078	449 276	3
Grundsärskola F - 9	309 198	280 156	589 354	4
Fritids elev grundsärskola	220 455	0	220 455	1
Fritids elev grundsärskola	220 455	0	220 455	2
Fritids elev grundsärskola	240 930	0	240 930	3
Fritids elev grundsärskola	240 930	0	240 930	4
Lokalersättning per elev	32 548	0	32 548	

Socioekonomiskt bidrag inom grundskola

Fördelning sker enligt det uppdrag som grundskolenämnden erhållit av kommunfullmäktige i föreliggande Mål och Budget. Brytgränsen i den socioekonomiska fördelningen ska ske i enlighet med skolkommissionen och SCBs framtagna index.

Prislista för gymnasieskolan i Stockholms län 2023

Prislistan fastslås under december av Storsthlm. Programpriserna är exklusive moms-kompensation.

Gymnasieskolan	
Nationella gymnasieprogram inom samverkansområdet	Kronor per år
Barn- och fritidsprogrammet (BF)	88 412
Bygg- och anläggningsprogrammet (BA) - samtliga inriktningar årskurs 1	119 817
Anläggningsfordon (BAANL)	224 291
Ekonomiprogrammet (EK)	81 692
El- och energiprogrammet (EE)	114 548
Energiteknik (EEENE)	121 605
Estetiska programmet (ES)	111 377
Estetik och media (ESEST)	115 825
Musik (ESMUS)	129 529
Fordons- och transportprogrammet (FT) - samtliga inriktningar årskurs 1	138 702
Transport (FTTRA) – årskurs 2 och 3	209 231
Handels- och administrationsprogrammet (HA)	92 524
Hantverksprogrammet (HV)	111 995
Hotell- och turismprogrammet (HT)	92 780
Humanistiska programmet (HU)	82 010
Industri tekniska programmet (IN)	147 858
Naturbruksprogrammet (NB, NBDJU)	172 468
Lantbruk (NBLAN)	213 869
Naturvetenskapliga programmet (NA)	90 333
Restaurang- och livsmedelsprogrammet (RL)	132 777
Samhällsvetenskapliga programmet (SA) - samtliga inriktningar årskurs 1	81 513
Medier, info och kommunikation (SAMED) årskurs 2 och 3	97 125
Teknikprogrammet (TE)	94 645
VVS- och fastighetsprogrammet (VF)	115 958
Vård- och omsorgsprogrammet (VO)	92 851
Nationellt godkända idrottsutbildningar (NIU)	Kronor per år
Tilläggsersättning Lagidrott	18 194
Tilläggsersättning Individuell idrott	21 833
Programinriktat individuellt val, IMV inom samverkansområdet	Kronor per år
Samhällsvetenskapsprogrammet	83 177
Ekonomiprogrammet	83 177
Humanistiska programmet	83 177
Handels- och administrationsprogrammet	96 188
Hotell- och turismprogrammet	96 188

Naturvetenskapliga programmet	91 280
Barn- och fritidsprogrammet	91 753
Teknikprogrammet	96 424
Vård- och omsorgsprogrammet	96 188
Estetiska programmet	113 223
Restaurang- och livsmedelsprogrammet	135 668
Bygg- och anläggningsprogrammet	123 406
VVS- och fastighetsprogrammet	119 448
Hantverksprogrammet	115 094
El- och energiprogrammet	117 577
Fordons- och transportprogrammet	142 287
Naturbruksprogrammet	175 111
Industriprogrammet	150 465

Interkommunal ersättning för elever som går i klass med hörselanpassning. Ersättning utöver programpris	Kronor per år
Vård- och omsorgsprogrammet - Kungsholmens västra gymnasium	357 391
Naturvetenskapliga programmet - Kungsholmens västra gymnasium	357 014
Samhällsvetenskapliga programmet, beteende - Kungsholmens västra gymnasium	319 134
Samhällsvetenskapliga programmet, samhälle Kungsholmens västra gymnasium	319 134
Ekonomiprogrammet - Thorildsplans gymnasium	319 908
Teknikprogrammet - Thorildsplans gymnasium	375 656
El- och energiprogrammet - Thorildsplans gymnasium	460 348
Interkommunal ersättning/tilläggsbelopp för modersmålsundervisning	Kronor per år
Ersättning i kronor per elev och läsår	9 001

Struktur tillägg

Elever som går introduktionsprogram, gymnasiesärskola samt på program där priser inte har fastställts av StorSthlm omfattas inte av struktur tillägg.

Meritvärdesintervall	Motiv	Kronor per år
0 - saknar meritvärde	Elever som går på ett nationellt program (elever med utländska betyg)	7 590
1 – 79	Elever som vid första antagningen saknar behörighet och som inte har ett uppdaterat meritvärde efter studier på ett introduktionsprogram	10 715
80 – 119	Här börjar gräns för behörighet till Yrkesprogram	10 715
120 - 159	Här börjar gräns för behörighet till Högskoleförberedande program	9 378
160 - 199	Sista intervall innan tak på 200 i meritvärde	6 028

Nacka kommun har beslutat att inte anta förslaget till interkommunal ersättning/ tilläggsbelopp för modersmålsundervisning. Här får överenskommelse mellan hemkommun och skolhuvudman göras för varje enskild elev.

Priser Värmdö kommun	
Introduktionsprogram, övriga gymnasieprogram	Kronor per år
Yrkesintroduktion, Barn- och fritidsprogram	127 286
Yrkesintroduktion, Hanverksprogram	154 962
Individuellt alternativ	126 702
Språkintröduktion	142 429
Tilläggsbelopp	
Nivå C	76 500 - 101 999
Nivå D	102 000 - 203 999
Nivå E	204 000 -

Vuxenutbildning - pengnivåer 2023

Grundläggande vuxenutbildning	Kronor per poäng
Kurser inom grundläggande vuxenutbildning	51,2
Orienteringskurser	51,2

Gymnasial vuxenutbildning	Kronor per poäng
Allmänna gymnasiala kurser	47,2
Kurser inom yrkespaket barn- och fritid	47,2
Kurser inom yrkespaket försäljning och service	47,2
Kurser inom yrkespaket Vård och omsorg	47,2
Orienteringskurser	52,3
Naturkunskap	52,3
Fysik, kemi och biologi	65,8
Övriga yrkesinriktade kurser	71,1
Kurser på distans	39,6

Kombinationsutbildningar	Kronor per poäng
Yrkeskurser inom bygg & anläggning, el och energi, fordon och transport, hantverk, VVS och fastighet	95
Yrkeskurser inom restaurang och livsmedel	90
Yrkeskurser inom vård och omsorg, barn och fritid, försäljning och service	85
Yrkeskurser inom hotell och turism	85

Svenska för invandrare*	Kronor per slutförd kurs	
	Klassrum och klassrum + hybrid	Distans- och fjärrundervisning
Studieväg 1		
Kurs A (1A)	26 400	-
Kurs B (1B)	26 400	-
Kurs C (1C)	26 400	-
Kurs D (1D)	26 400	12 000
Studieväg 2		
Kurs B (2B)	21 600	9 600
Kurs C (2C)	21 600	9 600
Kurs D (2D)	21 600	9 600
Studieväg 3		
Kurs C (3C)	14 700	8 400
Kurs D (3D)	14 700	8 400

*Studietider och antal timmar regleras av dokumentet *Ersättningsmodell, studietider och regleringar för svenska för invandrare*.

Priser för yrkeskurser inom kombinationsutbildningar och svenska för invandrare gäller från och med den 1 augusti 2022.

Besöksadress: Skogsbovägen 9-11, 134 81 Gustavsberg • **Postadress:** Värmdö kommun, 134 81 Gustavsberg

08-570 470 00 • varmdo.kommun@varmdo.se • www.varmdo.se

Funktionsnedsättning - pengnivåer 2023

Gruppbostad och servicebostad LSS

Gruppbostad LSS vuxen, peng i kr per år		
	Intern utförare	Extern utförare
Nivå 1	386 483	409 672
Nivå 2	532 232	564 167
Nivå 3	670 150	710 359
Nivå 4	954 739	1 012 024
Nivå 5	1 276 900	1 353 514
Nivå 5+*		

För extern utförare ingår 6 % i momskompensation

* Ersättning ges utifrån skrivna avtal mellan utförare och beställare

Servicebostad LSS vuxen, peng i kr per år	
	Intern utförare
Nivå 1	266 101
Nivå 2	356 923
Nivå 3	461 535
Nivå 4	657 939
Nivå 5	878 718

Daglig verksamhet LSS

Daglig verksamhet LSS, peng i kr per år		
	Intern utförare	Extern utförare
Nivå 1	144 215	147 820
Nivå 2	174 076	178 429
Nivå 3	243 668	249 760
Nivå 4	323 266	331 307
Nivå 5	422 675	433 243

För extern utförare ingår 2,5 % i momskompensation

Korttidsvistelse kolloverksamhet LSS

Korttidsvistelse kolloverksamhet LSS, peng i kr per dygn	
Nivå 1	3 015
Nivå 2	4 096
Nivå 3	5 923

Avlösning och ledsagning

Avlösning och ledsagning, peng i kr per timme	
Avlösarservice	455
Ledsagning	455

Boendestöd

Boendestöd, peng i kr per timme	
Boendestöd	455

Boende Socialpsykiatri

Boende Socialpsykiatri, peng i kr per dygn	
Boende Socialpsykiatri	2 000

Sysselsättning SoL

Sysselsättning SoL, peng i kr per år	
Sysselsättning SoL - heltid	108 551
Sysselsättning SoL - deltid	54 275

Personlig assistans

Personlig assistans, peng i kr per timme	
Assistans enligt LSS	313,40

Äldreomsorg - pengnivåer 2023

Hemtjänst

Samtliga kostnader för uppdraget ingår i beloppet. Exempelvis ska beloppet täcka lönekostnader, restid och administration. Undantag gäller kostnader för båttaxi.

Hemtjänst, peng i kr per timme		
	Intern utförare	Extern utförare
Zon 1	489	497
Zon 2	568	577
Zon 3	625	635

För externa utförare ingår 1,6% i momskompensation.

Startersättning ny hemtjänstkund, peng i kr per kund	
Trygghetslarm	428

Stimulansmedel kontinuitet, peng i kr per kund och uppföljningstillfälle		
	Intern utförare	Extern utförare
Ersättning kontinuitet	515	523

För externa utförare ingår 1,6% i momskompensation.

Särskilt boende

Särskilt boende, peng i kr per dygn		
	Intern utförare	Extern utförare
Medboende	127	132
Somatisk avdelning	1 839	1 905
Demens avdelning	1 948	2 019
Tillfälligt boende	2 146	2 223
Ej belagd plats högst 14 dagar	1 218	1 262

Måltider är inräknade i ersättningsnivåerna.

För extern utförare ingår 3,6 % i momskompensation.

Dagverksamhet

Dagverksamhet, peng i kr per dag		
	Intern utförare	Extern utförare
Ersättning per dag, vardag	1 404	1 454
Ersättning per dag, helg	1 464	1 516

För externa utförare ingår 3,6 % i momskompensation.

Avlösning och ledsagning

Avlösning och ledsagning, peng i kr per timme	
Avlösarservice	455
Ledsagning	455

Boendestöd

Boendestöd, peng i kr per timme	
Boendestöd	455

Boende Socialpsykiatri

Boende Socialpsykiatri, peng i kr per dygn	
Boende Socialpsykiatri	2 000

Socialnämnd - pengnivåer 2023

Familjerådgivning, peng i kr per tillfälle	
90 min	1 550

Bilaga 2 Ägardirektiv KIVAB-koncernen

Kommunhuset i Värmdö AB

Ägardirektiv

Kommunhuset i Värmdö AB (KIVAB) är ett av Värmdö kommun helägt aktiebolag och tillika moderbolag i koncernen med två helägda rörelsedrivande bolag, Värmdö Hamnar AB och Gustavsbergsbadet AB, det delägda bolaget VärmdöBostäder AB samt det vilande bolaget Gustavsbergs Porslinsmuseum AB.

Ändamålsdirektiv

Kommunhuset i Värmdö AB har till ändamål att äga och förvalta aktier i bolag som kommunen äger i syfte att åstadkomma en samordning för optimalt resursnyttjande och för att uppfylla Värmdö kommuns vision och mål genom att leda och samordna kommunens verksamheter i bolagsform mot målen.

Verksamhetsdirektiv

Bolaget har till uppgift att, såsom aktieägare, företräda Värmdö kommuns intressen och utöva operativ ägarstyrning i kommunens helägda och delägda bolag.

För att uppnå det kommunala ändamålet ska bolaget ansvara för att:

- genom dialog med dotterbolagens styrelse och ledning utveckla och samordna bolagens strategiska inriktning och ramar ur ett värdeskapande kommunkoncernperspektiv,

- genom löpande dialog med minoritetsdelägaren i VärmdöBostäder AB säkerställa att kommunens intressen tillvaratas och att bolaget utvecklas i enlighet med kommunens mål,
- aktivt bistå VBAB i arbetet att tillskapa nya hyresbostäder, samt i dialog med kommunstyrelsen identifiera möjligheter till ökad samordning och/eller resursoptimering,
- kommunens inriktningsmål och Vision 2030 Skärgårdens mötesplats är vägledande för bolagens utveckling,
- upprätta de styrdokument som krävs för att uppnå full effekt avseende den operativa ägarstyrningen för bolagen,
- yttra sig i frågor av principiell beskaffenhet i dotterbolagen, innan de lämnas vidare till kommunfullmäktige,
- utveckla kommunkoncerngemensamma förhållningssätt mellan dotterbolagen och den kommunala verksamheten,
- av kommunfullmäktige och kommunstyrelse fastställda direktiv och policys som avser eller berör dotterbolagen blir bindande för respektive bolag,
- säkerställa att verksamheten i dotterbolagen bedrivs på ett sätt som främjar effektivt resursutnyttjande och långsiktigt hållbar utveckling,
- ägarens direktiv och styrelsens strategiska inriktning och andra beslut rörande koncernbolagen implementeras och följs i verksamhetsområden och dotterbolag, samt att styrning, IT-system, organisation, riskhantering och processer är tillfredsställande,
- till kommunfullmäktige och kommunstyrelsen rapportera om väsentliga händelser i koncernen, - verka för att upprätthålla en god ekonomi i kommunkoncernen, samt
- i samverkan med dotterbolagens styrelse och ledning leda och samordna budget- och redovisningsprocessen i koncernen och därvid bl.a. tillse att gemensamma redovisningsprinciper finns upprättade.

För att moderbolaget ska kunna utgöra den sammanhållande operativa funktionen ska kommundirektören i Värmdö kommun vara VD i moderbolaget.

Ekonomiska direktiv

Bolaget ska verka för att minska risktagandet inom bolagssfären samt effektivisera verksamheten genom ökad samverkan och finansiell samordning mellan de kommunala bolagen och med Värmdö kommuns övriga verksamhet.

De kommunala bolagen ska drivas på ett sätt som vårdar kapitalet och ger en skälig avkastning med hänsyn till de risker som verksamheten innebär.

Hållbarhetsdirektiv

Bolaget ska verka för att koncernen inlemmar social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet i sina verksamheter, samt säkerställa att bolagen aktivt bidrar till att kommunfullmäktiges inriktningsmål inom området ekologisk hållbarhet samt kommunens lokala miljömål i tillämpliga delar kan uppnås.

Gustavsbergbadet AB

Ägardirektiv

Gustavsbergbadet är ett helägt bolag till Kommunhuset i Värmdö AB (KIVAB) som är ett helägt bolag till Värmdö kommun. Detta ägardirektiv är ett komplement till bolagsordningen och gäller tillsammans med den av kommunfullmäktige beslutade ägarpolicy med generella ägardirektiv.

Ändamålsdirektiv

Gustavsbergbadet AB har till föremål för sin verksamhet att driva och utveckla verksamheten i simhallen i Gustavsberg, Gustavsbergbadet, samt därmed förenlig verksamhet. Bolaget ska erbjuda differentierade möjligheter för medborgarna i Värmdö kommun att ta del av frisk- och hälsofrämjande aktiviteter samt främja simkunnighet. Bolaget ska också inom Värmdö kommun med tillämpning av kommunal självkostnads- och likställighetsprincip äga, utveckla och förvalta fastigheten Ösby 1:571.

Verksamhetsdirektiv

Bolaget ska i syfte att säkerställa konkurrensneutralitet löpande pröva olika driftsformer i verksamheten.

Ekonomiska direktiv

Bolaget ska:

- bedriva sin verksamhet utifrån affärsmässiga och långsiktigt ekonomiskt hållbara principer,
- aktivt arbeta för att minska det ekonomiska beroendet av kommunen,

- genom intäkter finansiera sin verksamhet utifrån de ekonomiska krav kommunfullmäktige fastställt för bolaget,
- självständigt fastställa avgifter, taxor, hyror m.m. för sin verksamhet,
- arbeta aktivt med att identifiera och i möjligaste mån nedbringa riskerna i sin verksamhet genom aktiv riskhantering och systematisk intern kontroll.

Bolagets soliditet, dvs. det egna kapitalet dividerat med balansomslutningen, bör inte understiga 15 procent.

Bolaget ska skaffa sitt försäkringsskydd genom Stockholmsregionens Försäkrings AB (SRF).

Hållbarhetsdirektiv

I all sin verksamhet ska bolaget vara ett föredöme i miljöfrågor. Verksamheten ska eftersträva att miljövänliga tekniker och material används liksom en miljövänlig teknisk försörjning. Bolaget ska aktivt bidra till att kommunfullmäktiges inriktningsmål inom området ekologisk hållbarhet samt kommunens lokala miljömål i tillämpliga delar kan uppnås.

Värmdö Hamnar AB

Ägardirektiv

Värmdö Hamnar AB är ett helägt bolag till Kommunhuset i Värmdö AB (KIVAB) som är ett helägt bolag till Värmdö kommun. Detta ägardirektiv är ett komplement till bolagsordningen och gäller tillsammans med den av kommunfullmäktige beslutade ägarpolicyn med generella ägardirektiv.

Ändamålsdirektiv

Värmdö Hamnar AB har till ändamål att äga, förvalta och vidareutveckla de hamnanläggningar med tillhörande fastigheter och verksamheter som kommunfullmäktige beslutar att bolaget ska omhänderta.

Bolaget ska även aktivt verka för att hamnverksamhet och -service utvecklas i anslutning till övriga replipunkter i kommunen.

Bolagets styrelse och VD ska bedriva verksamheten så att god ekonomi och långsiktig ekonomisk balans upprätthålls.

Verksamhetsdirektiv

Bolaget ska samordna och utveckla hamnanläggningarna för att uppnå en för kommunen, invånare och besökare en god tillgänglighet och effektivt utnyttjande av tillgängliga resurser. Bolaget ansvarar självständigt för uthyrning av ägda fastigheter, lokaler, lägenheter och anläggningar.

Fokus ska ligga på att tillhandahålla god hamnservice i de hamnar som har stora volymer gods- och persontransporter, samt övriga replipunkter.

Bolaget bör tillse att det finns goda parkeringsmöjligheter samt att hamnavgifter tas ut där så är möjligt. Bolaget kan självständigt besluta om nivåer på dessa.

Ekonomiska direktiv

Kommunen fastställer årligen sina ekonomiska krav på bolaget i samband med fastställande av kommunens årsbudget.

Bolaget ska:

- bedriva sin verksamhet utifrån affärsmässiga och långsiktigt ekonomiskt hållbara principer,
- genom intäkter finansiera sin verksamhet utifrån de ekonomiska krav kommunfullmäktige fastställt för bolaget,
- självständigt fastställa avgifter, taxor, hyror m.m. för sin verksamhet,
- arbeta aktivt med att identifiera och i möjligaste mån nedbringa riskerna i sin verksamhet genom aktiv riskhantering och systematisk intern kontroll.
- Bolagets soliditet, dvs. det egna kapitalet dividerat med balansomslutningen, bör inte understiga 15 procent.

Bolaget ska överlämna investeringar överstigande 2 mnkr till kommunstyrelsen för godkännande. Investeringar överstigande sammanlagt 7 procent av bolagets balansomslutning (ca 8,5 mnkr) ska enligt gällande generella ägardirektiv även godkännas av kommunfullmäktige.

Bolaget ska skaffa sitt försäkringsskydd genom Stockholmsregionens Försäkrings AB (SRF).

Hållbarhetsdirektiv

I all sin verksamhet ska bolaget vara ett föredöme i miljöfrågor. Verksamheten ska eftersträva att miljövänliga tekniker och material används liksom en miljövänlig teknisk försörjning. Bolaget ska aktivt bidra till att kommunfullmäktiges inriktningsmål inom området ekologisk hållbarhet samt kommunens lokala miljömål i tillämpliga delar kan uppnås.

VärmdöBostäder AB (intressebolag)

VärmdöBostäder AB ("Bolaget") ägs till 51 procent av Kommunhuset i Värmdö AB ("KIVAB"), som är ett helägt bolag till Värmdö kommun, och till 49 procent av Rikshem Bostäder Holding AB (publ) ("Rikshem"), som är ett helägt dotterbolag till Rikshem AB (publ). KIVAB och Rikshem benämns nedan var och en "Ägare" och gemensamt "Ägarna".

Ägarna har den 1 december 2015 ingått ett aktieägaravtal ("Aktieägaravtalet") avseende det gemensamma ägandet av Bolaget. Detta ägardirektiv ("Ägardirektivet") är ett komplement till bolagsordningen och Aktieägaravtalet. För det fall det skulle förekomma motstridiga uppgifter mellan Ägardirektivet och Aktieägaravtalet ska Ägardirektivet äga företräde framför Aktieägaravtalet, såvida inte omständigheterna uppenbart föranleder annat.

Verksamhetsdirektiv

Affärsplan och budget

Bolaget ska bedriva verksamheten i enlighet med vid varje tidpunkt gällande affärsplan och budget. Affärsplan och budget ska revideras årligen och antas av styrelsen. Affärsplan och budget ska ange ramarna och målen för verksamheten för nästkommande räkenskapsår. Affärsplanen ska även innehålla en strategisk inriktning med långsiktiga mål för de därefter följande tre åren.

Av affärsplanen och den strategiska inriktningen ska prognostiserade investeringar, intäkter och kostnader samt bedömd avkastning för respektive period framgå.

Nyproduktion av bostadshyresrätter

Bolaget ska med beaktande av Ägardirektivet bidra till nyproduktion av hyresrätter i Värmdö. Målsättningen är att Bolaget fram till och med år 2025, med iakttagande av vad som anges i lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag, ska låta nyproducera femhundra (500) bostadshyresrätter (i förhållande till 2015) på befintliga fastigheter eller på mark som Bolaget förvärvar.

Investeringar i befintligt fastighetsbestånd

Bolaget ska löpande inventera fastighetsbeståndet och ha en uppdaterad underhålls- och investeringsplan per fastighet för de kommande tio åren (rullande 10 år) för ledningens planering av resurser, finansieringsbehov och styrning. I underhålls- och investeringsplanen ska framgå inom vilken tid bedömt underhåll och bedömda investeringar ska utföras.

Ekonomiska direktiv

Bolagets verksamhet ska bedrivas med beaktande av långsiktigt hållbar ekonomisk förvaltning. Bolaget skall finansieras genom dess egna kapital samt i övrigt genom internt genererade medel.

Bolagets soliditet¹ bör inte understiga 30 procent.

Bolaget ska eftersträva att räntebärande skulder uppgår till maximalt 70 % av Bolagets totala tillgångar, varvid Bolagets fastigheter ska upptas till marknadsvärde.

Bolaget ska självständigt med pantbrev som säkerhet, eller på annat sätt som ägarna kommer överens om, uppta externa lån.

Bolaget ska alltid sträva efter en marknadsmässig direktavkastning för fastighetsportföljen. Bolagets övergripande mål är att den reala totalavkastningen²

¹ Definierat som: justerat eget kapital (redovisat eget kapital + eget kapital andel av obeskattade reserver, plus skillnaden mellan marknadsvärdet på fastigheterna och det bokförda värdet på fastigheterna efter avdrag för uppskjuten skatt) dividerat med totala tillgångar justerade för marknadsvärdet på fastigheterna.

² Driftsöverskott med tillägg för värdeförändring i relation till genomsnittligt verkligt värde för fastigheter med avdrag för inflation.

ska överstiga 5%.

Bolaget ska alltid sträva efter en marknadsmässig avkastning på investeringar.

Bolagets avkastning ska

- för Nyproduktion uppgå till minst 4 %
- för ROT-projekt uppgå till minst 5 %,
- för Successionsrenovering uppgå till minst 6 %,
- för Energiprojekt uppgå till minst 7 %.

Styrelsen kan undantagsvis fatta beslut om investeringar som initialt avviker från ovan angivna avkastningskrav varvid det i beslutsunderlaget utförligt ska beskrivas och motiveras varför och hur investeringen förväntas bidra till bolagets övergripande avkastningsmål.

Investeringar får aldrig generera nedskrivningsbehov på fastighetsnivå.

Ambitionen är att Bolaget på lång sikt ska uppnå motsvarande avkastning som likvärdiga bolag.

Utdelning av överskott till Ägarna är aktuellt först då Bolagets behov av kapital för sin verksamhet och expansion enligt affärsplan och budget är tillgodosett och ovan angivet soliditetskrav kan uppfyllas.

Transaktioner och avtal mellan Ägare, och närstående till Ägare, och Bolaget ska ske på marknadsmässiga villkor.

Hållbarhetsdirektiv

Bolaget ska i sin årliga affärsplan ange mål och indikatorer för hur Bolaget ska arbeta med att uppnå hållbarhetsdirektiven nedan.

Formerna för samverkan med Värmdö kommun för att Värmdö kommun ska kunna leva upp till sitt bostadsförsörjningsansvar och andra bostadsåtaganden ska regleras mellan Värmdö kommun och Bolaget i särskild överenskommelse.

Ekonomisk hållbarhet

Bolaget ska:

- ha en långsiktigt hållbar ekonomi, och arbeta enligt affärsmässiga principer,
- förvalta och utveckla sina tillgångar långsiktigt,
- ha hög etik och agera i enlighet med god sed på fastighetsmarknaden samt i övrigt ha goda, hållbara och väl fungerande relationer med sina intressenter såsom långivare, leverantörer, samarbetspartners, kunder, ägare och anställda.

Miljömässig hållbarhet

Bolaget ska:

- bidra till långsiktig samhällsutveckling genom att sträva efter mindre klimat- och miljöpåverkan,
- utveckla bostadsbeståndet till mer energieffektiva och långsiktigt klimatsmarta bostäder,
- verka för att öka energieffektiviteten i sin verksamhet.
- öka sin medvetenhet kring miljöfrågor innefattande utemiljö och bostadssocial miljö, samt
- verka för att kunderna ska göra miljösmarta val.

Social hållbarhet

Bolaget ska:

- medverka till ett varierat bostadsutbud i kommunen, samt verka för väl fungerande flyttkedjor,
- tillse att Bolagets bostäder i första hand förmedlas till de boende i Värmdö kommun,
- aktivt bidra till integration och mångfald samt bidra till ett Värmdö där alla individer och hushåll är välkomna,
- verka för att öka tryggheten för sina kunder,
- aktivt verka för att stödja Värmdö kommuns arbete för hushåll i behov av särskilt stöd med boende,
- verka för att öka kundinflytandet.

Styrelsens beslutsförmåga och firmateckning

Styrelsen är beslutsförmåga om minst tre (3) ordinarie ledamöter är närvarande, varav minst en utsedd av vardera Ägare. Respektive Ägare svarar gentemot den andre

Ägaren för att den eller de av Ägaren nominerade styrelseledamöter har erforderlig behörighet att fatta beslut i respektive fråga.

Bolagets firma ska, förutom av styrelsen i dess helhet, tecknas av en av ledamöterna nominerade av KIVAB och utsedd av Värmdö kommunfullmäktige i förening med en av ledamöterna nominerade av Rikshem. Om Bolaget utsett en verkställande direktör äger denna teckna Bolagets firma inom Bolagets löpande förvaltning.

Beslut i Bolaget där enighet krävs mellan Ägarna

Bolaget ska överlämna vissa ärenden där enighet krävs enligt Aktieägaravtalet eller Ägardirektivet till Ägarna för respektive Ägares beslut. Ägarnas beslut i sådan fråga ska ske genom beslut i för respektive Ägare behörigt organ. Ägarna kan också komma överens om att beslut som kräver Ägarnas beslut kan fattas genom beslut på bolagsstämma i Bolaget, vilket Ägarna i så fall gemensamt ska meddela Bolaget snarast efter att Bolaget förelägger Ägarna aktuellt ärende för respektive Ägares beslut. Beslut i styrelsen som kräver Ägarnas beslut ska vara villkorade av beslut fattade av respektive Ägare.

Bolaget ska fortlöpande förse Ägarna med en plan för kommande ärenden där Bolaget bedömer att Ägarnas beslut krävs. Bolaget förutsätts informera Ägarna i god tid inför kommande beslut, såvida inte särskilda skäl föreligger.

Bolaget förväntas också initiera de informella kontakter med båda Ägare som behövs för att åstadkomma en smidig ärendehantering och underlätta Ägarnas beslutsfattande.

Ärenden där Bolaget är skyldigt att inhämta beslut/godkännande av Ägarna och där enighet mellan Ägarna krävs, är:

- Ändring av Bolagets aktiekapital samt utgivning av teckningsoptioner, konvertibler eller andra värdepapper som kan resultera i ändring av aktiekapitalet,
- Vinstutdelning eller annan värdeöverföring,
- Beslut om att Bolaget skall träda i likvidation i annat fall än som skall ske enligt lag,
- Beslut om ändring av Bolagets bolagsordning,

- Beslut rörande inriktningen av Bolagets verksamhet och/eller väsentlig ändring av Bolagets affärsplan.
- Investeringar i fastigheter, byggnader, maskiner och/eller inventarier till ett sammanlagt investeringsbelopp överstigande 80 000 000 kronor,
- Avtal till ett värde överstigande 80 000 000 kronor,
- Bolagets upptagande av lån eller annan kredit, vilken ej inryms inom beslutad budget/ affärsplan
- Bolagets ställande av säkerhet, vilken ej inryms inom beslutad budget/affärsplan
- Avtal om förvärv eller överlåtelse av fastighet, rörelse eller rörelsegren, om avtalet i väsentlig mån påverkar Bolagets verksamhet,
- Bildande eller nedläggning av dotterbolag.
- Ärenden där respektive Ägares interna bestämmelser avseende beslutsfattande så kräver.

Beslut i Bolaget där enighet krävs i styrelsen

Följande beslut, som ska fattas i Bolagets styrelse, kräver att styrelsen är enig.

- Beslut rörande antagande eller ändring av Bolagets affärsplan.
- Investering i fastigheter, byggnader, maskiner och/eller inventarier till ett sammanlagt investeringsbelopp mellan 10 000 000 kronor och 80 000 000 kronor,
- Bolagets upptagande av lån eller annan kredit, inom beslutad budget/affärsplan
- Bolagets ställande av säkerhet, inom beslutad budget/affärsplan
- Avtal med ett bedömt värde mellan 10 000 000 kronor och 80 000 000 kronor,
- Avtal eller förändring av avtal med någon av Ägarna (eller någon som är närstående till Ägare), och
- Antagande eller ändring av styrelsens arbetsordning eller instruktion för ekonomisk rapportering eller instruktion för den verkställande direktören.

Styrdokument

Inom Bolaget ska finnas arbetsordning för styrelsen, VD-instruktion, attest- och utanordningsinstruktion, finanspolicy, samt därutöver för verksamheten relevanta styrande dokument.

Inspektionsrätt

Ägarna och kommunstyrelsen i Värmdö kommun har rätt att ta del av Bolagets

handlingar och räkenskaper samt rätt att i övrigt inspektera Bolaget och dess verksamhet. Bolaget erinras om att kommunstyrelsen i Värmdö kommun har att fatta årligt beslut huruvida verksamheten varit förenlig med det kommunala ändamålet och utförts inom ramen för den kommunala kompetensen.

Redovisning och rapportering

Bolaget ska till Ägarna lämna kvartalsbokslut (d.v.s. per 31 mars och 30 september) och halvårsbokslut (dvs. per den 30 juni) som innehåller en prognos avseende återstoden av det innevarande kalenderåret.

Bolaget ska så långt som möjligt inordna sig i kommunens planering (s.k. ”årshjul”) för budget och uppföljning, samt med undantag för vad som anges i föregående stycke, tillämpa samma redovisningsprinciper som KIVAB. Bolaget ska dock lämna de uppgifter som behövs för att KIVAB ska kunna upprätta tertialrapport per 30 april samt tertialbokslut per 31 augusti.

Bolaget ska senast den 15 november varje år till Ägarna tillhandahålla av styrelsen i Bolaget beslutad budget och affärsplan med det innehåll som anges i punkt 1.1 ovan.

Bolaget ska till Ägarna överlämna den vid varje årsbokslut upprättade revisionspromemorian i samband med överlämnandet av årsbokslutet.

Bolaget skall ha en auktoriserad revisor och två (2) lekmannarevisorer. KIVAB äger rätt att ensam utse samtliga revisorer i Bolaget.

Årsredovisning och förvaltningsberättelse

Bolagets styrelse ska årligen i Bolagets förvaltningsberättelse redovisa hur verksamheten bedrivits och utvecklats bl a mot bakgrund av ändamålet med Bolagets verksamhet enligt bolagsordningen och uppfyllandet av Ägardirektivet.

Redovisningen ska läggas till grund för lekmannarevisorernas granskning liksom för Ägarnas och kommunstyrelsens i Värmdö kommun tillsyn enligt punkt 8 ovan.

Årsredovisning med förvaltningsberättelse ska tillsändas Ägarna och kommunstyrelsen i Värmdö kommun senast den 15 mars varje år.

Övrigt

Ägardirektivet ska, efter kommunfullmäktiges i Värmdö kommun godkännande, antas på bolagsstämman i Bolaget.

Bilaga 3 Styrssystem i Värmdö kommun

1 Inledning

Värmdö kommun styrs ytterst av kommunfullmäktige. Verksamheten bedrivs i nämnder och bolag, vilka har ett självständigt ansvar för att det som kommunfullmäktige har beslutat genomförs inom tilldelade ramar och i enlighet med kommunfullmäktiges styrande dokument.

Styrningen av kommunen och arbetet i fullmäktige, styrelse och övriga nämnder regleras bland annat i kommunallagen. För att långsiktigt tydliggöra nämndernas och bolagens roll i förhållande till varandra fastställer kommunfullmäktige reglementen, vilket ligger till grund för ansvarsfördelning mellan nämnderna. För aktiebolag gäller bolagsordning och ägardirektiv i ägarpolicy och budget.

Kommunstyrelsen ansvarar för uppsikt över nämnder och bolag, vilket innebär att styrelsen löpande ska följa upp och analysera nämndernas och bolagens arbete med de mål och uppdrag som fastlagts av kommunfullmäktige, samt följa att arbetet bedrivs inom beslutade ekonomiska ramar. Kommunstyrelsen rapporterar om utfallet av nämndernas och bolagens arbete till kommunfullmäktige. Styrelsen ansvarar även för att beslut som ska behandlas i kommunfullmäktige bereds på ett korrekt sätt och för att kommunfullmäktige får relevanta och genomarbetade underlag för sina beslut.

2 Strategisk ledning

Samtliga Värmdö kommuns verksamheter är en del av en helhet som ska samverka för att göra Värmdö till en plats där det är attraktivt att leva, bo och verka.

I Värmdö kommuns budget fastställer kommunfullmäktige vision, inriktningsmål, resultatmål samt indikatorer som mäter måluppfyllelsen. Den nedan beskrivna modellen för ledning och styrning är basen i Värmdö kommuns styrning och ska användas av samtliga nämnder och bolag så att hela Värmdö kommun får en sammanhållen och integrerad modell för ledning och styrning.

3 Mål och indikatorer

Budgeten är det övergripande och överordnande styrdokumentet för Värmdö kommuns nämnder och bolag. I den läggs följande fast:

- Vision
- Inriktningsmål
- Resultatmål till nämnderna och bolagen
- Indikatorer

Vision

Kommunfullmäktige har fattat beslut om en långsiktig vision för hur Värmdö kommun och dess samtliga verksamheter ska utvecklas: ”Vision 2030 – Skärgårdens mötesplats”. I visionen beskrivs Värmdö kommuns långsiktiga mål i ett samlat budskap.

Inriktningsmål

Kommunfullmäktiges inriktningsmål är gemensamma för koncernen. Målen är fyraåriga och anger inriktningen för Värmdö kommun under mandatperioden.

Resultatmål till nämnder och bolag

Kommunfullmäktiges resultatmål konkretiserar inriktningsmålen för kommunens nämnder och bolag. Målen gäller för berörda nämnder/bolag och är som regel fleråriga.

Mål, indikatorer och målvärden sätts med hänsyn till ekonomiska förutsättningar och andra faktorer som påverkar förutsättningar för måluppfyllelse. Hänsyn tas också till förutsättningar och kostnader för uppföljning och analys.

Målstyrningen i övriga beslutsprocesser

Kommunfullmäktiges beslutade mål ska fungera vägledande i hela organisationen och ha verkan på de beslut som fattas. Det innebär bland annat att beslut som regel ska konsekvensbeskrivas utifrån de antagna målen, samt att kommunens styrdokument – utöver att uppfylla lagstiftning – även ska bidra till Värmdö kommuns vision och mål.

3.1 Mål följs upp med indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer

Indikatorer fastställs av kommunfullmäktige samtidigt som målen i budgeten. Indikatorer är de mätetal som används för att bedöma hur nämnder och bolag uppfyller kommunfullmäktiges resultatmål. För vart och ett av resultatmålen definieras en eller flera indikatorer och för varje indikator sätts ett årligt målvärde, utifrån rådande övergripande förutsättningar och anger vilken nivå som ska uppnås för respektive år.

Kommunfullmäktige kan välja att uppdra åt en eller flera nämnder att definiera relevanta indikatorer och/eller målvärden. Dessa indikatorer ska som regel fastställas av fullmäktige i samband med den efterföljande årliga budgetrevideringen.

Bedömningen av måluppfyllelse för respektive år grundas på det sammanvägda utfallet för kommunfullmäktiges indikatorer, såvida inte det finns särskilda skäl som motiverar en annan bedömning. Indikatorer med bristande måluppfyllelse ska följas av analys och åtgärder för att säkerställa måluppfyllelse.

Nyckeltal

Nämnderna och bolagen fastställer inga egna indikatorer kopplade till målen. Däremot är det av stor vikt att nämnderna och bolagen till stöd för utveckling, prioriteringar och analys kontinuerligt följer relevanta nyckeltal kopplade till mål, ekonomi och verksamhet.

3.2 Uppdrag

Kommunfullmäktiges uppdrag

Till målen kan kommunfullmäktige välja att koppla uppdrag som syftar till att stödja måluppfyllelsen. Uppdrag ges i beslut om att specifika åtgärder ska genomföras och återrapporteras inom en viss tid. Liksom för målen formuleras uppdrag med hänsyn till ekonomiska förutsättningar och andra faktorer som påverkar genomförandet. Nämnder och bolag ska för egen del följa upp genomförandet av uppdragen med regelbundenhet.

Nämnds eller bolags uppdrag

Nämnder och bolag kan för egen del besluta om uppdrag som syftar till att stödja måluppfyllelsen genom specifika åtgärder som ska genomföras under viss tid. Dessa beslutas med hänsyn till ekonomiska ramar.

4 Process för styrning och uppföljning

Process för ledning, styrning och uppföljning

I det följande beskrivs den övergripande lednings-, styrnings- och uppföljningsprocessen för Värmdö kommun.

4.1 Budget

Värmdö kommuns främsta styrande dokument, som avser innehåll i verksamheterna, är budgeten som fastställs årligen av kommunfullmäktige. Budgeten gäller för Värmdö kommuns alla verksamheter och är, jämte reglementen och bolagsordningar som beskriver ansvarsfördelning, överordnad andra dokument. I budgeten beslutas om mål, anslag, resultatkrav och investeringsplan för nämnder och bolag. Budgeten ger därmed uppdrag till nämnderna och ägardirektiv för hel- och delägda bolag.

4.2 Verksamhets- och affärsplaner

Samtliga nämnder och bolag ska årligen med utgångspunkt i budget utarbeta en verksamhetsplan (för bolagen benämns dokumentet affärsplan) som innehåller en beskrivning av hur nämnden eller bolaget kommer att arbeta för att uppnå

fullmäktiges mål och uppdrag, i enlighet med de anvisningar som kommunstyrelsen utfärdar samt de anslag och resultatkrav som fullmäktige beslutat om i budgeten.

4.3 Rapportering och uppföljning

Nämnder och bolag ska tertialvis följa upp genomförandet av verksamhets-/affärsplaner och det ekonomiska utfallet i rapporter som behandlas i nämnden eller bolagsstyrelsen. Vid avvikelser ska rapporterna också behandla åtgärder som vidtas för att säkerställa att målen nås och resultatkrav uppnås. Kommunstyrelsen rapporterar på motsvarande sätt den samlade bilden av nämndernas och bolagens arbete samt det ekonomiska läget för Värmdö kommun till kommunfullmäktige genom tertialrapport 1 (januari-april), delårsbokslutet vid andra tertialet (januari-augusti) samt i årsredovisning (avseende helåret).

Kommunstyrelsen kan komplettera uppföljningen i den löpande rapporteringen genom att begära in ytterligare uppgifter som styrelsen bedömer är relevanta för en tillfredställande analys, uppsikt eller planering av Värmdö kommuns verksamhet.

4.4 Systematisk utveckling, resultat och analys

För all verksamhetsuppföljning och framgångsrik utveckling är det av yttersta vikt att regelbundet analysera resultaten av arbetet, och om detta leder till en effektiv verksamhet som skapar värde för invånarna. Analyser, inte enbart uppföljning, och en vilja att ta ett aktivt ansvar för slutsatserna är grunden för en effektiv verksamhet och en förutsättning för att kunna vidta åtgärder som leder till en förbättrad verksamhet och ett ständigt effektivare Värmdö kommun. För att klara framtida utmaningar behöver Värmdö kommuns verksamheter vara i ständig rörelse. Det betyder att nämnder och bolag kontinuerligt ska se över sina arbetsmetoder i syfte att nå förbättrat resultat. Värmdö kommuns samlade verksamheter bildar en helhet varför nämnder och bolag förväntas samagera i de frågor som berör mer än en nämnd/bolag.

4.5 Långsiktig planering

Nämndernas och bolagens verksamhetsplanering ska utgå från den inriktning som framgår av budgeten för Värmdö kommun. Nämnderna och bolagen ska bedriva ett

aktivt och hållbart arbete i syfte att säkerställa långsiktighet i måluppfyllelse inom de av kommunfullmäktige givna ekonomiska ramarna, så att även kommande års verksamhet blir sådan att kommunfullmäktiges mål nås och de beslutade ekonomiska ramar som framgår i budget kan hållas.

5 Ekonomisk förvaltning

5.1 Utgångspunkter

Kommunfullmäktiges styrning såväl verksamhetsmässigt som ekonomiskt utgår från kommunfullmäktiges budget. I budget fastställs mål och indikatorer som beskrivs ovan, men också skattesats, anslag till nämnderna samt resultatkrav för nämnder och bolag. I budget fastställs även externa taxor och avgifter.

Värmdö kommuns ekonomiska förvaltning på övergripande nivå regleras i kommunallagen (2017:725), lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning samt årsredovisningslagen (1995:1554). För Värmdö kommuns bolag gäller också aktiebolagslagen (2005:51). Utöver detta påverkas området av speciallagstiftning inom olika områden.

Som generell princip gäller att statsbidrag oavkortat ska fördelas till den nämnd vars verksamhet bidraget avser. Omvänt innebär statsbidrag som upphör att den berörda nämnden får ett minskat ekonomiskt utrymme.

Målstyrning och ekonomistyrning

Den ekonomiska styrningen ingår i den integrerade ledningen och styrningen. Ekonomistyrningen ska ge förutsättningar för målstyrningen. Den strategiska ledningen syftar till att nämnder och bolag både ska genomföra den verksamhet som krävs för att nå fullmäktiges mål och leva upp till kraven som fastställs i budgeten och i kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning.

Nämnder och bolag ska arbeta självständigt mot målen

Nämnder och bolagsstyrelser ansvarar för hur verksamheten i nämnden eller bolaget bedrivs och för att kommunfullmäktiges mål uppnås. Nämnder och bolag har frihet att disponera tilldelade anslag och erhållna intäkter så som nämnden/bolaget själv

beslutar är lämpligast för att nå kommunfullmäktiges mål, samt i budget fastställda ekonomiska resultatkrav och uppdrag.

Nämnder och bolagsstyrelser ansvarar för sin ekonomi

Ansvar för uppföljning av verksamhet och ekonomi ligger hos nämnder och bolagsstyrelser. En strukturerad uppföljning och analys ska ge underlag för styrningen inom nämnden eller bolaget. Nämnden eller bolagsstyrelsen ska besluta om och efterfråga den uppföljning och de underlag som krävs för en fungerande styrning.

Nämnder och bolag är en del av helheten

Samtliga nämnder och bolag ska ha invånarnas bästa för ögonen. Arbetet vid nämnder och bolag ska bedrivas med hänsyn till att samtliga kommunfullmäktiges mål ska uppfyllas, inte bara de som rör den specifika nämnden eller bolaget. Suboptimering ska undvikas, och den egna nämndens måluppfyllelse ska inte ske på bekostnad av andra nämnders förmåga att nå sina mål.

Nämnder och bolagsstyrelser har ett ansvar att ständigt eftersöka möjligheter till samordning och att tillvarata möjliga synergier inom kommunkoncernen. Där det är möjligt att nyttja resurser som redan etablerats i Värmdö kommun i stället för att etablera lokala lösningar eller processer ska så ske.

Nämnder och bolag ska också i dialogen med kommunstyrelsen särskilt påtala sådana förändringar i regelverk och organisation som skulle kunna gynna en effektivare och mer sammanhållen Värmdö kommun och aktivt föreslå områden där ytterligare samordning kan stärka Värmdö kommuns måluppfyllelse eller effektivitet.

5.2 Planering och uppföljning

Verksamhets-/affärsplan

Samtliga nämnder och bolag ska på det sätt som finns beskrivet ovan upprätta en verksamhetsplan (för bolagen benämns dokumentet affärsplan) av vilken det framgår hur nämnden/bolaget kommer att arbeta med att genomföra det uppdrag som nämnden eller bolaget fått i kommunfullmäktiges budget. Av planen ska också framgå nämndens och bolagets ekonomiska plan i enlighet med de förutsättningar

som framgår av budget.

Verksamhetsplanen ska fastställas av nämnden eller bolagsstyrelsen senast årsskiftet efter det att kommunfullmäktige fastställt mål och budget för Värmdö kommun (undantaget valår då planen i regel fastställs under januari/början av februari). Av planen ska framgå hur kommunfullmäktiges mål för verksamheten nås. Redovisningen ska omfatta förväntade intäkter såsom anslag, statsbidrag, avgifter och ersättningar för utförda tjänster, samt en redovisning av hur dessa medel avses disponeras så att resultatkravet och kommunfullmäktiges beslutade mål nås.

I verksamhets-/affärsplanen ska också ingå en plan för intern kontroll, där nämnden/bolaget identifierar risker som kan påverka måluppfyllelse, ekonomisk hushållning eller regelefterlevnad eller på annat sätt påverka nämndens/bolagets förmåga att nå givna mål inom beslutade ramar, samt de åtgärder som planeras för att förebygga att riskerna faller ut.

Nämnderna och bolagen ska efter antagande överlämna sina verksamhets- och affärsplaner till kommunstyrelsen, som i en särskild granskningsrapport bedömer huruvida fullmäktiges direktiv enligt bl.a. mål och budget efterlevts. I det fall kommunstyrelsen noterar avvikelser ska berörd nämnd eller bolag uppmärksammas, samt kommunfullmäktige informeras.

Löpande rapportering och uppföljning

Nämnder och bolag ska organisera den löpande uppföljningen som är nödvändig för fullgod styrning, som leder till att målen ska nås och för ekonomi i balans enligt resultatkrav.

Ekonomi vid samtliga nämnder och bolag kommer att följas upp regelbundet och huvudregeln är tertialvis uppföljning. För nämnder och bolag där särskilda utmaningar att exempelvis nå en ekonomi i balans har identifierats, kan kommunstyrelsen uppdra åt berörd nämnd/bolag att tillämpa månadsvis uppföljning. Uppföljningen ska, utöver till nämnden/bolaget själv, även lämnas till kommunstyrelsen. Uppdrag om månadsuppföljning ska fattas med stöd av gemensamma principer som beslutas av fullmäktige.

Om risk skulle föreligga för att kommunfullmäktiges mål inte nås ska detta mötas

med omedelbara åtgärder från nämndens eller bolagets sida. Rapporteringen ska också omfatta uppföljning av nämndens eller bolagets plan för intern kontroll, inklusive redovisning av nya identifierade risker som framkommit under året samt åtgärder för att hantera dessa.

Om en nämnd eller ett bolag bedömer att beslutat resultatkrav inte kommer att nås ska åtgärder vidtas som innebär att kostnader reduceras eller att intäkter når en tillräcklig nivå så att budget hålls och målen nås.

Verksamhetsberättelsen

Nämnder och bolag ska i verksamhetsberättelse redogöra för resultatet av nämndens och bolagets arbete under året. Verksamhetsberättelsen skrivs i förhållande till den beslutade verksamhetsplanen och ska redogöra för hur nämnden eller bolaget har nått målen, samt för nämndens eller bolagets ekonomiska resultat.

Verksamhetsberättelsen ligger till grund för kommunstyrelsens årsredovisning och ska överlämnas till kommunstyrelsen senast vid den tidpunkt som kommunstyrelsen bestämmer. Berättelsen ska innehålla en samlad analys av nämndens eller bolagsstyrelsens effektivitet.

Nämnder och bolag ska som underlag inför beredningen av Värmdö kommuns budget lämna underlag till kommunstyrelsen för nästkommande fyraårsperiod. Sådant underlag ska utgå från kommunfullmäktiges vision, inriktningsmål, resultatmål och beslutade anslag samt resultatkrav. Underlaget ska omfatta nämndens eller bolagets ekonomiska förutsättningar samt investeringsplan. De styrande principer för Värmdö kommuns investeringar som anges i budget utgör underlag för att ta fram berörda nämnders och bolags investeringsplaner, uppdelade på planerade och beslutade projekt. Kommunstyrelsen kan utfärda ytterligare anvisningar för hur denna rapportering ska ske.

5.3 Intern kontroll

Arbetet med intern kontroll är en integrerad del av ledningen och styrningen och följer de cykler som gäller för verksamhetsplanering och uppföljning. Den interna kontrollen syftar till förebyggande arbete för att identifiera och förebygga risker som kan påverka måluppfyllelse, ekonomisk hushållning, regelefterlevnad eller kvalitet i arbetet vid nämnder och bolag. Ett fungerande internkontrollarbete är viktigt för att

långsiktigt nå mål och upprätthålla förtroende för nämndens eller bolagets verksamhet. Nämnder och bolagsstyrelser ansvarar för att säkerställa en tillräckligt god intern kontroll inom nämndens eller bolagets verksamhetsområde.

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att se till att en god internkontroll upprätthålls i den kommunala verksamheten. I ansvaret ingår också att informera sig om hur den interna kontrollen fungerar i de kommunala bolagen.

Kommunstyrelsen ansvarar för att en organisation kring intern kontroll upprättas i kommunen samt att organisationsövergripande anvisningar och regler upprättas.

5.4 Uppsiktsplikt

I kommunallagen läggs ett ansvar på kommunstyrelsen att utöva så kallad uppsikt över nämnder och bolag. Uppsiktsplikten i kommunallagen innebär att kommunstyrelsen har en särställning bland nämnderna och ska ha en övergripande kontroll över att verksamheten i Värmdö kommun bedrivs i enlighet med kommunfullmäktiges vision och mål och de kommunövergripande styrande dokumenten, över att lagar efterlevs samt över att den ekonomiska förvaltningen är effektiv och säker. Inom ramen för uppsiktsplikten kan kommunstyrelsen lämna råd och anvisningar om nämnders och bolags verksamheter. Dock har styrelsen inte någon rätt att besluta om verksamhet som en annan nämnd eller ett bolag har ansvar över.

Läsanvisning

"Inriktningsmål" gäller för samtliga nämnder och bolag

"Resultatmål" gäller för de nämnder och bolag som anges i kolumnen "nämnd/bolag"

"Indikator" ska följas av de nämnder och bolag som anges i kolumnen "nämnd/bolag"

"Resultatmål (a.u.)" innebär att KS ska utarbeta ett målförslag med indikatorer till Mål och budget 2024

"Indikator (a.u.)" innebär att de nämnder/bolag som anges i kolumnen "nämnd/bolag" ska utarbeta förslag till indikator och målvärde och överlämna detta till KS senast den 28 februari 2023 (datum kan ändras)

"KOLADA" avser aktuellt nyckeltal i databasen

KOLADA	Inriktningsmål	Värmdö kommun levererar hållbar välfärd för de som bor och verkar här	2023	2024	2025	2026	Nämnd/bolag
	Resultatmål	Företag i Värmdö har goda förutsättningar att verka och utvecklas					KS, BMHN, SCN, VHAB
N00999	Indikator	Antal nystartade företag/1000 invånare 16-64 år	16	16	16	16	KS
U07451	Indikator	Företagsklimat enligt öppna jämförelser	75	76	78	80	KS, BMHN, SCN
N03071	Indikator	Förvärvsarbetande i näringslivet, dagbefolkning	72	73	74	75	KS
U40402	Indikator	Näringslivsklimat, Svenskt Näringslivs index	3,2	3,4	3,6	3,8	KS
	Resultatmål	Barn, elever och studenter når utbildningens mål					FSN, GSN, SCN, VON, GAB, GVAN
N15436	Indikator	Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunal huvudman, andel (%)	90	91	92	93	GSN
N17461	Indikator	Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel (%)	83	86	88	90	GVAN
	Indikator (a.u.)	Positiva SALSÅ-värden i åk 9, kommunal huvudman					GSN
	Indikator (a.u.)	Förskolorna uppvisar en trygg miljö för omsorg och undervisning					FSN
	Resultatmål	Den enskilde är delaktig, förstår och har inflytande över sin situation					FSN, GSN, VON, GVAN, SCN, KS, ÖFN, VN, KOFN
U00454	Indikator	Medborgarnas upplevelse av möjligheter till inflytande (NII)	60	63	66	70	KS
	Indikator	Valdeltagande (i kommunvalet) i kommunens olika delar	-	-	-	88	KS, VN
	Resultatmål	Ett gott bemötande i kontakt med kommunen					Samtliga nämnder och bolag
N00640	Indikator	Bra bemötande vid kontakt med tjänsteperson i kommunen, andel (%)	87	90	93	95	KS
	Indikator (a.u.)	Led- och svarstider					Övriga nämnder och bolag
	Resultatmål	En äldreomsorg av god kvalitet					VON
U21468/U23471	Indikator	Nöjdhet brukare Säbo/hemtjänst	80/85	83/87	86/88	90/90	VON
U21401	Indikator	Personalkontinuitet, antal personal som en hemtjänsttagare möter under 14 dagar, medelvärde	11	11	10	10	VON
	Resultatmål (a.u.)	En god krisberedskap					KS

	Inriktningsmål	I Värmdö kommun har invånarna jämlika och trygga livsvillkor	2023	2024	2025	2026	Nämnd/bolag
	Resultatmål	Goda uppväxtvillkor för barn och unga					FSN, GSN, SCN, GVAN, VON, KOFN, TEN
N02904	Indikator	Invånare 0-19 år i ekonomiskt utsatta hushåll, andel (%)	4,0	3,9	3,7	3,5	GVAN, SCN
	Indikator (a.u.)	Indikator och målvärde tas fram av nämnd					FSN, GSN, VON, KOFN, TEN
	Resultatmål	Värmdö upplevs tryggt					VON, SCN, KOFN, KS, TEN, FSN, GSN
	Indikator (a.u.)	Barn och unga är trygga					KS, FSN, GSN, KOFN, GVAN, SCN, VON
	Indikator (a.u.)	Offentliga miljöer ska vara trygga					KS
N00301	Indikator	Trygghet och säkerhet - kommunindex	59	62	64	67	KS, TEN, GSN, KOFN
	Resultatmål	Folkhälsan ska öka					KS, SCN, VON, KOFN, FSN, GSN, GVAN, GAB
U01473/N00925	Indikator	Medellivslängd för befolkningen (män/kvinnor)	82/86	82/86	82,5/86,5	83/87	KS
U01473	Indikator	Invånare 16-84 år med gott psykiskt välbefinnande, andel (%)	89	90	91	92	KS
	Resultatmål	Värmdöborna känner egenmakt och frihet genom egen försörjning					GVAN, SCN, VON, KS
N03920	Indikator	Arbetslöshet 18-64 år, årsmedelvärde % av andel bef.	4	4	4	4	GVAN, SCN
N31816	Indikator	Långvarigt behov av försörjningsstöd, andel av befolkningen	0,6	0,55	0,5	0,5	GVAN
	Resultatmål (a.u.)	En jämställd verksamhet					KS

Inriktningsmål	Värmdö kommun har en god ekonomisk hushållning och nöjda medarbetare	2023	2024	2025	2026	Nämnd/bolag
Resultatmål	Ett hållbart ekonomiskt resultat					Samtliga nämnder och bolag
Indikator	Budgetföljsamhet, %	<= 100	<= 100	<= 100	<= 100	Samtliga nämnder
Indikator	Positivt resultat enligt balanskravet					Mäts på kommunnivå (exkl VA-kollektivet)
Indikator	Soliditet (%)					Mäts på kommunnivå (exkl VA-kollektivet)
Resultatmål	Värmdö kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare					KS
Indikator	Andel medarbetare som rekommenderar kommunen som arbetsgivare, %	53	57	64	68	KS
Indikator	Hållbart medarbetarengagemang (index)	79	80	81	82	KS
Indikator	Frisknärvaro	92	92	92	92	KS
Indikator	Andel heltidstjänster	48	49	50	51	KS

Inriktningsmål	En miljö- och klimatomässigt hållbar kommun	2023	2024	2025	2026	Nämnd/bolag
Resultatmål (a.u.)	Begränsad klimatpåverkan					KS
Resultatmål	Hållbar konsumtion					FSN, GSN, GVAN, VON, TEN, KS
Indikator	Andel inköpta ekologiska livsmedel i kommunal verksamhet (%)	45%	50%	52%	54%	FSN, GSN, VON
Indikator (a.u.)	Utveckla en indikator som styr mot stegvis minskad klimatpåverkan från livsmedel i kommunens verksamheter					FSN, GSN, VON
Indikator	Matsvinn inom kommunal verksamhet (g/ätande) serverings- och tallrikssvinn	Minska	Minska	Minska	Minska	FSN, GSN, VON
Indikator (a.u.)	Andel upphandlingar som ställer miljö- och klimatkrav					KS + Alla nämnder
Indikator	Andel kommunalt avfall insamlat för materialåtervinning, inklusive biologisk behandling (%)	öka	öka	öka	öka	TEN
Indikator	Total mängd avfall per invånare (kg/inv mat- och restavfall)	minska	minska	minska	minska	TEN
Indikator (a.u.)	Andel nybyggnation som är träbaserad (kommunens geografiska område) (%)					KS
Resultatmål	Hållbar energianvändning					Samtliga nämnder och bolag
Indikator	Energiförbrukning per m ² i kommunala fastigheter och bolag (kWh/m ²)	minska	minska	minska	minska	TEN + bolagen
Indikator (a.u.)	Produktion av solceller installerad på kommunens/bolagens fastigheter (kWh)	asmätning				TEN + bolagen
Indikator (a.u.)	Utsläpp från inköpt el- och värme (ton CO ₂ e/kWh)					TEN + bolagen
Indikator (a.u.)	Andel egenproducerad förnybar el (sol och vind) av total elförbrukning i kommunorganisationen (%)					TEN
Resultatmål	Hållbara ekosystem samt hållbar mark- och vattenanvändning					KS, TEN
Indikator (a.u.)	Andel ytvattenförekomster som uppnår miljö kvalitetsnormen, god ekologisk resp. god kemisk status					KS
Indikator	Andel hushåll anslutna till kommunalt VA	öka	öka	öka	öka	TEN
Indikator (a.u.)	Skyddad natur totalt och andel land/hav i % (yta i hektar, kommunal och kommunal/statlig)					KS
Indikator (a.u.)	Andel detaljplaner som vunnit lagakraft som har trädkröntäkningsgrad på 30 % eller mer (%)					KS
Indikator (a.u.)	Restaurerade/anlagda våtmarker i kommunens regi (antal och hektar/år)					KS
Indikator (a.u.)	Reducerad kväve- och fosforbelastning genom kommunala vattenförbättrande åtgärder (kg)					KS
Resultatmål	Hållbar mobilitet					Samtliga nämnder och bolag
Indikator	Andel miljöfordon i kommunorganisationen (%)	35%	50%	60%	75%	KS + alla nämnder
Indikator (a.u.)	Nyutbyggnad gång- och cykelvägar, av kommunen och övriga aktörer (m)					KS
Indikator (a.u.)	Utsläpp från inköpta fossila drivmedel (ton CO ₂) för kommunens leasade och ägda fordon samt arbetsmaskiner					KS + alla nämnder
Indikator (a.u.)	Utsläpp från resor i tjänsten (ton CO ₂ /anställd)					KS + alla nämnder
Indikator (a.u.)	Utsläppsminskningar (CO ₂) från laddstolpar installerade av kommunen (publika & kommunala)					TEN
Indikator	Andel ny bebyggelse lokaliserad i tätorts- och kollektivtrafiksnära lägen (G:berg, Hemmesta, Brunn, Stavnäs, Björkås)	83	84	84	85	KS

Bilaga 5 Investeringspolicy

Inledning

Syfte

Värmdös investeringspolicy samlar kommunens principer och regler för hur investeringar ska hanteras. Investeringspolicyn sammanställer och tydliggör de regler, anvisningar och rekommendationer som berör investeringar i samtlig verksamhet som rör investeringar för kommunens kontor och bolag, undantaget VärmdöBostäder AB som samägs av kommunen och en privat aktör.

Investeringspolicyns syfte är att fastställa ramarna för investeringar som görs inom kommunen samt styra den risk kommunen vill ta i relation till gjorda investeringar.

Relaterade dokument

Utöver denna investeringspolicy finns ett antal relaterade styrande dokument inom kommunen, bland annat:

- Riktlinjer för investeringsredovisning
- Tillämpning av redovisningsprinciper för investeringar
- Riktlinje för investeringsprocessen (*kommande*)
- Policy för inköp och upphandling
- Riktlinjer för inköp och upphandling
- Riktlinjer för god ekonomisk hushållning

Målgrupp

Investeringspolicyn vänder sig till samtliga medarbetare som på något sätt hanterar investeringar inom kommunen.

Definitioner och utgångspunkter

För att ett inköp eller projekt ska klassificeras som en investering måste vissa krav uppfyllas. De grundläggande kraven för att vad som definieras som en investering i Värmdö är följande;

- Beloppet motsvarar minst ett prisbasbelopp (för gällande belopp kontakta redovisningsenheten)
- Livslängden omfattar minst 3 år

För vidare definitioner och guidning exempelvis kring gränsdragning mellan drift- och investeringskostnader, se Tillämpning av redovisningsprinciper.

Utöver denna grundläggande definition av en investering styrs investeringar i Värmdö olika beroende på karaktär och komplexitet, se vidare i avsnitt nedan om Investeringskategorier.

Investeringskategorier

I Värmdö styrs och hanteras investeringar i olika ordning beroende på dess karaktär och styrningsbehov. Investeringar klassificeras utifrån tre olika kategorier, med syftet att etablera en relevant och skalbar styrning utifrån behov, se tabell 1 nedan.

Investerings-kategori	Förklaring	Tid	Kräver investeringsbeslut	Styrning
1: Inköp	Rena inköp som sker löpande inom verksamheten, ex: Inredning, större IT-inköp, fordon etc.	Genom-förs inom ett år	Nej	Årlig styrning genom rambeslut i mål och budget
2. Små/enkla	Små eller enkla investeringar, inom en nämnds uppdrag, mindre behov av samordning, ex: underhåll ex. byte av tak, utbyggnad av lekplatser, enskild	Genom-förs inom ett år	Ja	Årlig styrning genom rambeslut i mål och budget samt löpande styrning genom

	GC-väg			investeringsbeslut
3. Medel/ stora/ komplexa	Större investeringar med behov av samordning inom projekt eller över flera nämnder eller av principiell/innovativ karaktär eller hög komplexitet, ex: Nybyggnation, naturreservat, flertalet GC-vägar, VA-utbyggnad	Ingen begränsning	Ja	Löper över flera år Löpande styrning genom investeringsbeslut

Tabell 1: Översikt investeringskategorier

För bedömningsstöd rörande vilken investeringskategori en investering faller inom ska ett antal aspekter beaktas, med en indikation kring klassificering av kategorier utifrån dessa, se nedan tabell 2.

Notera att alla kriterier inte behöver vara uppfyllda för att ett projekt ska ”matcha” en kategori och att bedömningen alltid måste vara avvägningsfråga och utgår ifrån ett arbetssätt och gemensam analys på berört kontor kring behov av styrning i det enskilda fallet, eventuellt i samråd med övriga aktörer inom kommunen inklusive förtroendevalda.

Kriterium	<u>1: Inköp</u>	<u>2: Små/enkla</u>	<u>3: Medel-stora/komplexa</u>
Komplexitet	Låg/ingen	Låg	Medel-hög
Principiell beskaffenhet	Nej	Nej	Ja
Omfattning (kr)	Rymts inom nämnds årliga rambudget	1 PBB-5 mnkr	Över 5 mnkr
Omfattning (tid)	Genomförande inom ett budgetår	Genomförande inom ett budgetår	Genomförande längre än ett budgetår

Tabell 2: Bedömningsstöd investeringskategori

Med *principiell eller strategisk betydelse* avses investeringar som bedöms behöva ställningstaganden av principiell eller strategisk karaktär, exempelvis då det är investering av ny karaktär, högre innovationsgrad, och/eller där tidigare ställningstaganden inte redan gjorts genom exempelvis strategier, policys, riktlinjer, eller annan inriktning och uttryckt vilja från politik eller förvaltning.

Med *komplexa* avses investeringar som bedöms behöva en hög nivå av samordning vilket ofta inkluderar fler än en nämnds uppdrag och område. Det kan också innebära att investeringen bedöms ha tydlig eller stor påverkan på en viss grupp eller ett stort antal medborgare.

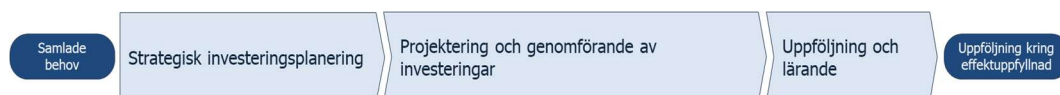
Styrning av investeringar

Övergripande arbetssätt i investeringsprocessen

En kommungemensam investeringsprocess har etablerats som gäller kommunens kontor och bolag. Denna beskriver hur kommunens samtliga investeringar ska hanteras i beslut och övergripande arbetssätt. Processen syftar till att beskriva:

- Övergripande ramar, principer, krav och förväntningar för alla investeringar som genomförs
- Hur styrning och prioritering sker i olika skeden, ekonomiskt och politiskt

Det med målet att göra det enkelt att göra rätt och lägga tid och resurser på rätt sak samt stärka förutsättningarna för en mer långsiktig, effektorienterad modell för investeringsuppföljning som präglas av medvetna beslut utifrån god ekonomisk hushållning.

Figur 1: Övergripande investeringsprocess

De tre faserna innebär investeringsstyrning mot gradvis tydligare ramar för investeringen inför genomförande. Utgångspunkten är att säkra att genomförda investeringar svarar mot de behov som föranlett dem.

Övergripande aktiviteter

Strategisk investeringsplanering

Denna fas syftar till att definiera investeringsbehov och prioritera bland behoven utifrån kommunens totala investeringsbudget för kommande år. Det är nämndernas ansvar att ta fram och kvalificera behoven in i investeringsplanen utan

tidsbegränsning framåt i tiden. I denna fas fattas utredningsbeslut. Fasen finansieras av driftmedel.

Projektering och genomförande av investeringar

Denna fas startar med ett inriktningsbeslut som ska fattas innan projektering kan starta. När projektering genomförts och kunskapsnivån minst motsvarar systemhandling kan ett genomförandebeslut fattas. Dessa beslut finansieras av investeringsmedel. Det kan dock finnas undantag från detta då vissa delar inom en investering kan betraktas som driftmedel (se vidare Tillämpning av redovisningsprinciper gällande investering).

Uppföljning och lärande

Vid slutet av varje investeringsprojekt av kategori 3 görs en efterkalkyl och systematisk uppföljning och erfarenhetsåterföring för att skapa ett lärande, med stöd i den slutrapport projektet tagit fram.

Beslutsprocess och underlag

Investeringskategori 1 och 2 beslutas genom rambeslut i mål och budget som sedan delegeras till nämnd. Nämnden ansvarar för prioritering och alla investeringsbeslut som fattas inom kategori 2. Besluten bör i möjligaste mån delegeras till kontor genom beställare av investering.

Investeringskategori 3 etableras via enskilda investeringsbeslut, och lyfts för information i mål och budget. Alla beslutspunkter som rör kategori 3 beslutas av kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen ansvarar därefter för dessa medel och att styra investeringen till dess att investeringen är genomförd. Genomförandebeslut kan delegeras till en nämnd. I det fall en investering rör flera nämnder ligger investeringsmedel alltid på kommunstyrelsen och kan därför inte delegeras.

I de fall en ram tilldelats för en investering innehållande flera mindre delprojekt vid inriktningsbeslutet, kan ett flertal genomförandebeslut behövas för olika delprojekt eller -komponenter i den totala investeringen som inriktningsbeslutet omfattat.

Tre investeringsbeslut fattas under investeringsprocessens gång för

investeringskategori 2 och 3:

- Utredningsbeslut: Att godkänna att utredning påbörjas. *Detta utifrån ett dokumenterat och kvalificerat behovsunderlag som visar ett behov av att göra en investering.*
- Inriktningsbeslut: Att godkänna inriktning och starta ett investeringsprojekt, samt vid behov inför detta ett fördjupat inriktningsbeslut, då behov av vidare utredning behövs inför ett slutligt inriktningsbeslut. *Detta utifrån ett underlag som visar på möjliga vägval, genomförbarhet och konsekvenser.*
- Genomförandebeslut: Att godkänna ramarna för genomförandet av investeringen. *Detta utifrån fördjupad kunskap kring det vägval som gjorts i inriktningsbeslut.*

För varje beslut finns krav på underlag inom ramen för investeringsprocessen som ska följas för att säkra en enhetlig och kvalitetssäker hantering av investeringar.

Avvikelsehantering och omdisponering

Inom ramen för tilldelad investeringsbudget får respektive nämnd göra sådana omDispositioner som inte innebär avsteg från av kommunfullmäktige fastställda mål, beslut eller verksamhetens inriktning. Omdispositionerna får inte heller innebära betydande förändringar av verksamhetens omfattning eller kvalitet. Om något projekt i investeringsbudgeten blir försenat kan nämnd under löpande budgetår besluta att tidigarelägga något av årets övriga budgeterade investeringsprojekt under förutsättning att dessa projekt följer investeringsprocessen.

Avvikelsehantering och –rapportering sker för samtliga investeringsprojekt som fått ett genomförandebeslut. Alla projekt med ett genomförandebeslut har en pott för oförutsedda händelser om max 10% som del i sin kalkyl som kan användas av beslutande styrgrupp för projektet för att hantera ökade kostnader. Förändringar i projekt överstigande de procentsatser som anges här ska beslutas av den instans som godkänt genomförandet. Detta ska dock fortsätta att rapporteras som en avvikelse mot den först beslutade ramen och löpande dokumenteras i investeringsplanen.

Omdisponeringar som beslutas av kommunstyrelsen får inte leda till att den av kommunfullmäktige beslutade mål- och verksamhetsinriktningen ändras. För att

åstadkomma ett mer flexibelt nyttjande av mindre investeringsanslag för investeringar med likartade ändamål bör investeringar grupperas i samlade projekt inom kategori 1 eller 2. Omdisposition av medel från ett sådant samlingsprojekt till ett tidigare ej specificerat projekt eller för ett i budgeten angivet enskilt projekt får ske efter beslut i nämnden i enlighet med ovanstående regler för omdisponering och med gällande beslutsunderlag.

Planering och hantering av lång- och kortsiktiga behov

Alla kvalificerade investeringsbehov ska finnas med i kommunens investeringsplan. Detta omfattar samtliga identifierade investeringar utan tidsbegränsning framåt för att säkra en så långsiktig investeringsplanering och -styrning som möjligt. Arbetet med investeringsplanen sker löpande under året under ansvar av kommunens investeringsstrateg tillsammans med en kontorsgemensam beredningsgrupp, med syfte att ha en uppdaterad bild av investeringsbehov på kort och lång sikt som underlag till planering och prognoser i rapportering till verksamhet och politik.

Principiella ställningstaganden

Utöver hittills identifierad generell styrning av investeringar finns vissa principiella ställningstaganden rörande hantering av investering, redogjorda för nedan. Övriga ställningstaganden och principer kan komma att spela in i enskilda investeringar och en bedömning ska alltid göras i de enskilda fallen.

Förbättringsutgift i annans fastighet

En del av kommunens verksamhet bedrivs i externt inhyrda lokaler som ibland måste anpassas utifrån verksamhetsspecifika behov. Som huvudregel ska dessa investeringar göras av fastighetsägaren och inte av kommunen.

Start-PMets funktion

Ett godkänt start-PM innebär ofta behov av följdinvesteringar för VA. Start-PM fattas av KSPU, men i de fall beslutet innebär följdinvesteringar för VA ska beslutet om investeringen (inriktningsbeslut) fattas av KF. Detta för att kunna fatta beslut om de ekonomiska konsekvenser som följer av beslutet om start-PM. I övrigt ska arbetet följa etablerad investeringsprocess.

Efterlevnad

Kommunen investeringsstrateg ansvarar för att löpande följa upp efterlevnad av denna investeringspolicy, med stöd av kommunens ekonomichef.

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning

1 Inledning

Värmdö kommun ska ha god ekonomisk hushållning och en långsiktigt hållbar ekonomi. Varje generation av invånare ska bära kostnaderna för den service som de själva konsumerar.

Värmdö kommun och kommunkoncerns verksamheter ska ha god kvalitet och vara kostnadseffektiva. Det ställer krav på styrning och uppföljning av sambanden mellan resurser, prestationer, resultat och effektivitet i verksamheterna. Det innebär också krav på ständig prioritering, effektivisering och förnyelse av verksamheten.

De bolag som finns inom kommunkoncernen ska följa de ekonomiska ramar som anges i ägardirektivet för att tillse att god ekonomisk hushållning upprätthålls.

Dessa riktlinjer omfattar även regelverk kring hantering av resultatutjämningsreserv (RUR).

Värmdö kommuns mål för god ekonomisk hushållning ingår, tillsammans med de indikatorer som säkerställer målens mätbarhet, i den samlade målstruktur som beslutas av fullmäktige inom ramen för Mål och Budget.

2 Balans mellan intäkter och kostnader

Värmdö kommuns löpande intäkter ska varje år överstiga löpande kostnader, syftande till att ha beredskap för oförutsedda händelser och förändrade omvärldsfaktorer. Verksamhetens nettokostnader bör inte öka i snabbare takt än skatteintäkter och statsbidrag/utjämningsbidrag. En bra balans mellan intäkter och kostnader innebär att kommunen kan minimera att ta upp lån för sina investeringar.

Med en god ekonomisk hushållning kan kommunen ha positiva resultat även vid en nedgång i samhällsekonomin. En stabil ekonomi ger förutsättningar för att agera långsiktigt och därmed undvika att behöva vidta kortsiktiga åtgärder, som kan vara till men för verksamheten.

3 Investeringar, skuldsättning, soliditet

Värmdö kommun är en tillväxtkommun vilket innebär ett fortsatt behov av investeringar. Investeringar finansieras huvudsakligen genom driftresultat och avskrivningsmedel (självfinansiering) eller genom lån. För att minimera behovet av nyupplåning ska Värmdö kommun:

- Upprätthålla ett starkt och stabilt driftresultat
- Anpassa planeringen av investeringar efter utrymmet för självfinansiering

Värmdö kommun ska eftersträva att den nominella låneskulden (banklån) inte ska öka. I takt med kommunens befolkningstillväxt och penningvärdesförsämringen kommer därmed låneskulden succesivt att minska i betydelse reellt sett. Men den ekonomiska styrningen måste också utgå ifrån vad som ger lägst driftskostnader över tid. När kommunen står inför investeringsbeslut gällande nybyggnation av välfärdsfastigheter ska göras totalkostnadsanalyser för att se om det är motiverat att äga lokalerna i syfte att få lägre driftskostnader och långsiktig rådighet även om verksamheten avses drivas i fristående regi.

Därutöver kan genom engångsåtgärder, frigörande av kapital, avyttring av befintliga fastigheter och anläggningar, skuldnivån sänkas.

Engångsvisa intäkter, såsom t ex reavinster, ska användas för att sänka låneskulden.

Fastigheter, anläggningar och infrastruktur ska underhållas och reinvesteras så att deras värde och funktionalitet upprätthålls.

Under ett antal år pågår i Värmdö en omfattande och prioriterad utbyggnad av Vatten och avlopp. Investeringstakten på området kan fluktuera kraftigt över tid. Kommunens målsättningar ska därför ses exklusive ekonomin för Vatten och avlopp.

4 Styrning - mål och budget

Kommunens styrning med avseende på resurser, resultat och effektivitet ska vara

tydlig och ändamålsenlig. Planeringen av kommunens ekonomi ska utgå från försiktighetsprincipen. Resursfördelningen i budget ska vara förankrad i realistiska bedömningar av det ekonomiska utrymmet, baserade på tillförlitliga beräkningar av kommunens inkomstsida.

I en växande kommun, som Värmdö, är volymförändringar i kärnverksamheten omfattande. Det är viktigt att ta hänsyn till dessa förändringar på ett realistiskt sätt i den ekonomiska planeringen. I det fall underlaget minskar inom en verksamhet ska det ekonomiska utrymmet frigöras och omprioriteras till verksamheter med växande behov. I kommunens årliga budget bör det finnas en beredskap för en volymutveckling, som inte kunnat förutses, likaså ska kommunen ha viss motståndskraft för andra omvärldsfaktorer.

Viktiga förutsättningar för en god ekonomisk planering är bra framförhållning i den fysiska planeringen och väl underbyggda befolkningsprognoser.

Kommunen ska utöva en tydlig och effektiv ägarstyrning av de kommunala bolagen med stöd av ägardirektiv och inom ramen för aktiebolagsrättslig koncern.

Uppföljning, utvärdering, åtgärder

Värmdö kommun ska årligen följa upp sin verksamhet med avseende på mål, resurser, uppdrag, volymer, prestationer, resultat och effektivitet.

Varje nämnd ansvarar för att uppnå uppsatta mål, utföra givna uppdrag och bedriva verksamheten inom de ekonomiska ramar fullmäktige fastställt. I nästa led ligger motsvarande ansvar på förvaltningsorganisationens olika nivåer.

Uppföljning, i form av budgetuppföljningsrapporter, delårsrapport och bokslut/årsredovisning, ska kommuniceras inom förvaltningsorganisationen och från nämnderna till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige i linje med särskilt fattat beslut och tidplan.

Respekt för beslutade budgetramar är grundläggande för kommunens långsiktiga handlingsfrihet. På samtliga nivåer i organisationen föreligger ett ansvar för att upprätta och genomföra planer och åtgärder i syfte att komma till rätta med

eventuella budgetavvikelser. Det är av yttersta vikt att respektive nämnd tar ansvar för att inhämta erforderlig information vidta och rikta krav på åtgärder i syfte att klara de ekonomiska ramarna.

Kommunfullmäktige garanterar kompensation för volymutvecklingen inom ett antal av kommunens kärnverksamheter. En nämnd får inte nyttja utrymme, som avsatts volymökningar, för annat ändamål.

Kommunstyrelsen har genom uppsiktsplikten ett uppföljningsansvar och ska göra påpekanden relativt övriga nämnder och vid behov ta initiativ till att kommunfullmäktige ingriper.

Kommunstyrelsen och nämnderna ska, i syfte bland annat att minimera ekonomiska risker utföra intern kontroll och vidta erforderliga åtgärder beroende på konstaterade brister.

6 Kommunens affärsdrivande verksamhet

Värmdö kommun bedriver affärsdrivande verksamhet inom två områden, Vatten och avlopp samt avfall och slam. I perspektivet av en ambitiös utbyggnad av VA ska kommunen ha starkt fokus på investeringar och resultatutveckling inom området på kort och lång sikt och beredskap för korrigerande åtgärder.

Avgiftsfinansieringsgraden för den affärsdrivande verksamheten ska över tid vara 100 %. Varje år balanseras resultatet vidare i egen balansräkning för respektive affärsdriven verksamhet. Ackumulerade negativa resultat ska hanteras skyndsamt, med beaktande av gällande lagstiftning, för närvarande gäller att medel ska återföras inom de närmaste tre åren. För underskott kan reglering ske genom taxeökning eller ett skattebidrag.

7 Samverkan - jämförelser

Värmdö kommun ska, i syfte att uppnå bästa möjliga effekt av varje insatt skattekrona, söka samverkan med andra aktörer och organisationer. Samverkan kan

syfta till att skapa skalfördelar, säkra kompetens, sänka kostnader, förbättra kvalitet mm.

Inom kommunkoncernen ska funktioner, som kan lösas gemensamt, samordnas i största möjliga utsträckning. Samverkan med andra kommuner, t ex inom ramen för kommunalförbund, ska eftersträvas när så anses lämpligt. Inom ramen för den sociala ekonomin kan kvalitativa och kostnadseffektiva lösningar uppnås.

8 Resultatutjämningsreserv

Lagens syfte med resultatutjämningsreserven är att ge en möjlighet för kommuner och regioner att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. Syftet med RUR är alltså att kunna bygga upp en reserv under goda tider för att senare, under vissa omständigheter, kunna utnyttja denna när till exempel skatteunderlagsutvecklingen är svag. RUR ska därigenom vara ett sätt att kunna arbeta med mer långsiktiga mål än balanskravets fokus på ett kalenderår i taget.

Enligt kommunallagen 11 kap 14§ får reservering till en resultatutjämningsreserv göras med högst ett belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar som överstiger 1 procent av summan av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning.

Om kommunen eller regionen har ett negativt eget kapital, inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser, ska gränsen för reservering i stället uppgå till det lägsta av antingen den del av årets resultat eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar som överstiger 2 procent av summan av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning. Avsättning till resultatutjämningsreserv fastställs i årsredovisningen.

Tillämpningsregel för Värmdö kommun: Till resultatutjämningsreserv får den del av resultatet efter balanskravsjusteringar som överstiger 4% av skatter och bidrag avsättas.

Medel från en resultatutjämningsreserv får användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel.” Någon närmare precisering än så görs inte i lagen. Däremot anger förarbetena att de närmare kriterierna bör beslutas på lokal nivå och inkluderas i riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Även disponering av medlen fastställs i årsredovisningen

Tillämpningsregler för Värmdö kommun: För disponering av RUR ska följande kriterier vara uppfyllda

1. Förändringen av årets underliggande skatteunderlag ska understiga tioårigt genomsnitt
2. Balanskravsresultatet ska vara negativt och reserven får användas för att nå upp till ett nollresultat